THE LIBRARY OF CONGRESS (GRATIS)
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, DC 20025 DM

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXX Kaina 35 c. PEKTADIENIS — FRIDAY, BIRŽELIS — JUNE 30, 1989 Nr. 127

LKB Kronika, Nr. 80

(Tęsinys)

Eina nuo 1972 metų,
Perskaitęs duok kitam!
Jei gali, padaugink!

Pareiškimai ir protestai

TSKP CK Generaliniam Sekretoriui M. Gorbačiovui

Nuorašas: TSRS Generaliniam Prokurorui

Lietuvos katalikų

Pareiškimas

Esam sukrėsti brutalaus teisininio susidorojimo su katalikų aunuoliu Petru Gražuliu, vykdyto 1988 m. vasario 2 d. Kapsuko miesto Liaudies eismе. P. Gražulis atsisakė švykti į spec. karinius pratimus, motyvuodamas, kad o krikščioniška sąžinė neleidžia dalyvauti armijoje, kuri lieja nekaltą kraują Afganistane, kuri okupavusi jo Tėvynę Lietuvą ir gina ateistinę ideologiją, persekiojančią Bažnyčią. Šių principinių įsitikinimų padiktuotą atsisakymą teismas pripažino „vengimu vykti į karinius pratimus dėl savanaudiškų paskatų, be svarbios priežasties".

Niekinti žmogaus sąžinės įsitikinimus, tuo labiau kaltinti savanaudiškumu jaunuolį, dėl jų einantį į kalėjimą-nehumaniška ir amoralu. Kitose socialistinėse šalyse svarstoma ir suteikiama alternatyvinės tarnybos galimybė asmenims dėl sąžinės įsitikinimų ar religinių negalinčių tarnauti su ginklu rankose. Reikalaujame tokią galimybę nustatyti ir Tarybų Sąjungoje, o p. Gražulį nedelsiant išlaisvinti.

1988 m.

Pasirašė tikintieji: Kauno katedra — 3,800, Vilniaus bažnyčios — 1,343, Panevėžio Katedra — 3,485, Vilkaviškis — 1,195, Veisiejai (Lazdijų raj.) — 701, Pivašiūnai (Alytaus raj.) — 254, Kalvarija (Kapsuko raj.) — 1,072, Šunskai (Kapsuko raj.) — 334, Patilčiai (Kapsuko raj.) — 102, Alvitas (Vilkaviškio raj.) — 757, K. Naumiestis (Šakių raj.) — 445, Švėkšna (Šilutės raj.) — 503, Vidiškiai (Ukmergės raj.) — 1,211, Kiaukliai (Širvintų raj.) — 475, Įvairios parapijos — 5,679, Sangrūda (Kapsuko raj.) — 431.

Iš viso už P. Gražulio išlaisvinimą pasirašė 68,516 asmenys.

Tėvo laiškas

Kaunas. — Juozas Kazalupskas kreipėsi į Sąjūdžio tarybą, Lietuvos Krikščionių demokratų partiją, Lietuvos žmogaus teisių sambūrį ir į informacines įstaigos šiuo laišku.

Mano sūnus Darius Kazalupskas, gimęs 1969.10.098, dėl tautinių ir religinių įsitikinimų atsisakė tarnauti okupacinėje kariuomenėje. Pagal tarptautinės teisės nuostatus okupuotų kraštų vyrai negali būti imami į kariuomenę, o pagal SNO Visuotinę Žmogaus Teisių deklaraciją turi būti atsižvelgiama į religinius įsitikinimus, nes tarybinėje armijoje nėra tam sąlygų, juo labiau — tikintieji diskriminuojami.

1989.04.28 pas Darių Kazalupską į namus atvažiavo Kauno miesto Požėlos rajono karinio komisariato atstovas, kuris, nepateikęs jokių asmens dokumentų, grasino, įžeidinėjo, reikalavo, kad mano sūnus tarnautų kariuomenėje. Kitą dieną Darius buvo iškviestas į Kauno miesto Požėlos rajono karinį komisariatą, kur pats komisaras papulkininkis Kliagin Vladimir tardė, grasino, darė moralinį spaudimą.

1989.05.04 vėl atvyko neaiškūs asmenys ir išsivežė Darių. Ir vėl komisaro Kliagin ir dar septynių asmenų riksmai, grasinimai. Netoli mūsų namų atsirado mašina su nepažįstamais vyriškiais, kurie intensyviai sekė Darių.

Tarnyba Sachaline

1989.05.13 Darių Kazalupską išvežė į prievartinę tarnybą. Medicininėje komisijoje mano sūnui pasakė: „Galvą turi, ausis turi — karinei tarnybai tinkamas".

Darius dabar tarnauja Tolimuosiuose Rytuose, Sachaline, 03104 „E" kariniame dalinyje. Laiškuose sūnus nuolat skundžiasi pablogėjusia sveikata: „Man su sveikata kuo tolyn, tuo silpnyn, bet jie nieko neranda, čia patikrino pulsą, kraujo spaudimą, paklausė širdį ir sakė, kad sveikas, atsisako tyrimus atlikti ir gydyt, bet tik tikrai silpna, skauda širdį ir tirpsta viskas, ypač kairė pusė, o jie netiki. 1989,05.29".

Toliau Darius skundžiasi, kad svaigsta galva, keletą kartų neteko sąmonės. Pablogėjusi sveikata ir karinės vadovybės abejingumas, nenoras gydyti sūnaus kelia mums nerimą. Siuntėme kelias telegramas karinio dalinio vadovybei, bet atgarsio jokio. Kodėl mūsų sūnus turi tarnauti okupacinėje kariuomenėje, kuri žaloja dvasiškai ir fiziškai? Ar TSRS nebegalioja tarptautinės sutartys ir įsipareigojimai?!

Mielieji žmonės, padėkite, kad kiek galima greičiau būtų sudarytos sąlygos Dariaus gydymui Lietuvoje, baigia prašymą J. Kazalupskas.

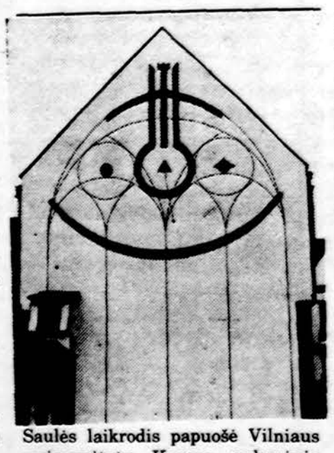

Saulės laikrodis papuošė Vilniaus universiteto Kauno vakarinio fakulteto rūmus senamiestyje, kurį sukūrė skulptorius A. Balkė ir architektas R. Krištopavičius. Laikrodžio skalėje iškalti atžymėjimai rodo dvyliktą valandą seniausiuose pasaulio universitetuose, su kuriais buvo palaikomi ryšiai.

Plakatai Romo Kalantos susideginimo atminimui skirtame minėjime Vilniuje 1989 metų gegužės 14 d. Nuotrauka (SIA) **Andriaus Petrulevičiaus**

Baigėsi konferencija Paryžiuje

Paryžius. Čia baigėsi 35 valstybių konferencija žmogaus teisių Vakarų-Rytų klausimais.

Baigiant konferenciją, pirmą kartą Sovietų Sąjungos atstovas kritikavo Rytų Europos sąjungininką Rumuniją žmogaus teisių pažeidimu, o ypač, kad užtvėrė spygliuotų vielų elektrifikuotą tvorą pagal Vengrijos sieną. „Jeigu mes būtume rumunai, mes būtume to nepadarę", kalbėjo Sovietų ambasadorius Juri Kašlevas baigiamajame posėdyje.

Vakarų delegacijos pasisakė esančios patenkintos šia konferencija, pažymėdamos, kad daug geresni ryšiai buvo užmegzti tarp Rytų ir Vakarų. Amerikos amb. Morris B. Abram pasakė, jog konferencija buvo vertinga galimybė spausti Rytų bloko kraštus pagerinti žmogiškųjų teisių įgyvendinimą. Sovietai jam pasakė, kad ir išvažiavimo vizos bus suteiktos daugeliui žmonių daug greičiau, kurių reikalavo Amerika. „Geležinė uždanga tirpsta", sako amb. Abram.

Dar nėra laisvės partijoms

Nežiūrint kad Vakarų delegacijos gyrė paskutinių Sovietų rinkimų pravedimą, bet tuo pačiu pasisakė kritiškai Maskvos atžvilgiu, kad dar Sovietų Sąjungoje neleidžiami daugelio partijų rinkimai.

Vakarų valstybių delegacijos mielai sutiko Sovietų pažadą, kad 50 naujų įstatymų yra ruošiama įvesti demokratijai ir pagrindinėms žmogaus laisvėms, kurių ten dar nėra. Vakarų delegacijos lauksiančios, kad kitais metais tai bus padaryta. Vengrija ir Lenkija buvo giriamos už paskutiniu metu vykdomas reformas, tačiau Rumunija, Bulgarija ir Čekoslovakija peikiamos.

Be komunikato

Paryžiaus žmogaus teisių konferencija baigėsi be oficialaus komunikato. Nuo Vienos konferencijos sausio mėnesį labai mažai laiko praėjo, kurioje buvo priimtos taisyklės sekti žmogaus teisių vykdymą valstybėse, tad šį kartą delegacijos padarė 30 naujų pasiūlymų, kurių svarbiausi — laisvi daugelio partijų rinkimai Rytų vastybėse, ir, jei teisiami žmogaus teisių kovotojai, kad tuos teismus galėtų stebėti užsienio šalių atstovai.

Latviai veikia globaliniu mastu

Huismes. — Pasaulio latvių organizacijų vadai, kurie pasisako už laisvą ir demokratinę Latviją, įskaitant ir pavergtos Latvijos atstovus, buvo po simpoziumo Kanadoje susirinkę penkių dienų pasitarimams Prancūzijoje, latvių kultūriniame centre, netoli Chinon miesto. Tai buvo formalus išrinktų organizacijų atstovų pasitarimas su įpareigojančiais nutarimais. Aptarti veiklos būdai globaliniu mastu padėti Latvijai atgauti nepriklausomybę. Įsteigta viena benra latvių organizacijų vadovybė tvarkyti ir koordinuoti latvių politinei, ekonominei ir kultūrinei veiklai. Suvažiavime dalyvavo Latvijos Liaudies Fronto vadai ir latvių organizacijų atstovai iš Amerikos, Kanados, Vokietijos, Australijos, Anglijos, Švedijos, Prancūzijos ir kitų vietų.

Mirė princas Romanovas

Woodside miestelyje, Californijoje, mirė paskutinis Rusijos princas Vasilijus Romanovas, gimęs Rusijoje prieš bolševikų revoliucija. Jam buvo 81 m. amžiaus. Jis buvo imperatoriaus Nikalojaus II vaikaitis. Jo motina — caro sesuo Xenia, o tėvas — Didysis kunigaikštis Aleksandras, caro pusbrolis. Jo dėdės buvo Anglijos, Graikijos ir Danijos karaliai. Ši šeima valdė nuo 1613 iki 1917 metų. Velionis bus laidojamas savo gimtadienį — liepos 7 d. iš San Francisco Šventos Trejybės katedros. Jis ir kiti šeimos nariai ištrūko nuo bolševikų nužudymo, kai Britanijos karalius Jurgis V karo laivu juos išgelbėjo. Jis sakėsi niekada nevažiuosiąs į Rusiją, kol bolševikai bus joje. Princas Romanovas paliko dukrą ir 4 vaikaičius.

— **Prahoje** pirmą kartą Čekoslovakijos laikraštis parašė apie 1956 m. Vengrijos sukilimą prieš sovietų invaziją ir Imre Nagu suruoštą pagerbimą, kurio metu buvo iš naujo garbingai palaidoti jo palaikai.

— **Washingtone** prez. Bushas vetavo įstatymą, kad mažiausias per valandą atlyginimas būtų 4.55 dol.

TRUMPAI IŠ VISUR

— **Madride** Europos Bendruomenės dvylikos valstybių prezidentai ir premjerai, baigdami viršūnių pasitarimus, kreipėsi į Kinijos komunistų vyriausybę, kad nebežudytų už demokratiją kovojančius studentus. Jie taip pat paskelbė nutarimą, kad neparduos ginklų Kinijai ir sulaikys savo bankų paskolas.

— **Havanoje** Kubos komunistų tribunolas rekomendavo Kubos generolui Arnaldo Sanchez pritaikinti aukščiausią bausmę, nes jis nusižengęs tėvynės išdavimu, dalyvaudamas narkotikų pardavinėjime. Tik prez. Castro gali jo dar pasigailėti.

— **Vengrijos** Teisingumo ministerijos atstovas pranešė žinių agentūroms, kad yra ruošiamas naujas emigracijos ir imigracijos įstatymas, kuris turėtų pradėti veikti, kai bus išrinktas naujas parlamentas ir vyriausybė, pravedant visiškai laisvus rinkimus ir dalyvaujant visoms partijoms rinkimuose.

— **Graikijoje** pirmą kartą prezidentas Christos Sartzetakis pavedė komunistų atstovui sudaryti naują vyriausybę, kadangi niekam kitam nepavyko sudaryti koalicijos.

— **Managvoje** Nikaragvos sandinistų vyriausybė pranešė, jog kareiviai nušovė 7 laisvės kovotojus, įskaitant ir vieną partizanų vadą — Jose Rosales. Nepranešama, ar žuvo kas nors iš sandinistų.

— **Maskvoje** posėdžiaujančiai Aukščiausiajai tarybai delegatas Albertas Lichačiovas pasiūlė, kad mirusiam Sovietų vadui Leonidui Brežnevui būtų atimti visi garbės ordinai, kurie jam buvo suteikti, praneša „Tasso" žinių agentūra.

— **Maniloje** Filipinų žinių agentūra pranešė, jog komunistai puolė bažnyčioje, netoli sostinės, besimeldžiančius žmones ir 39 užmušė ir daug sužeidė. Tai įvyko praėjusį sekmadienį.

— **Wshingtone** Teisingumo departamentas pranešė, jog pasitraukė iš pareigų Imigracijos įstaigos vedėjas Alan Nelson. Teisingumo departamento viršininkas Dick Thornburgh norėjo šiai vietai turėti kitą asmenį.

— **Kinija** įsakė visiems savo ambasadoriams atvykti į sostinę pasitarimams su savo komunistine vyriausybe. Tikroji priežastis neskelbiama.

Sovietų delegatai rodo savo galią

Nepatvirtinti 8 ministerijų vadovai

Maskva. — Naujoji Sovietų įstatymų leidžiamoji valdžia laimėjo savo pirmą išbandymą, nesutikdama patvirtinti aštuonis Komunistų partijos paskirtus narius į ministerių kabinetą.

Tada premjeras Nikalojus Ryžkovas pranešė, jog jis sutinka atsiimti šešias ministerių nominacijas, įskaitant kultūros, valstybinio banko, valstybės kainų kontrolės ir naftos industirjos ministerijų, tačiau dvi kitas nominacijas, vieną iš jų Gorbačiovo proteguojamą — maisto produkcijos ministerio, nesutinka atšaukti. Tai buvo dar niekada Sovietų gyvenime nebuvęs įvykis, kad būtų nepaklusta partijos pasiūlymui. Aukščiausias Sovietas iš 542 narių yra mažiau radikalus už neseniai išrinktą Liaudies kongresą, bet parodė niekieno nenumatytą sprendimą, pasisakydamas prieš pasiūlytus kandidatus, už kuriuos Ryžkovas praėjusią savaitę pasisakė „kovosias iki kraujo".

Netikę kandidatai

Atstovai pasisakė, kad visi aštuoni kandidatai į ministerius yra nekvalifikuoti toms ministerijoms vadovauti. Tik po to Ryžkovas pasakė, kad jis turi sutikti su šiuo procesu ir liepos mėnesį pažadėjo įteikti naujų kandidatų pavardes. Užsienio žurnalistai pastebi, kad visi pasiūlytieji ir atmestieji asmenys turėjo Gorbačiovo ir Politbiuro pritarimą. „Bet jie neatitiko deputatų reikalavimams", pasakojo Ryžkovas. Kitų ministerijų kandidatai priimti arba dar nesvarstyti.

Vienas iš Ryžkovo padėjėjų — Leonidas Abalkinas — pasakė, jog šie dalykai parodė, kad buvo parinkti ne patys geriausi kandidatai, Vladimiras Kalašnikovas pasisakė nieko nežinąs apie žemės ūkį, bet jis buvo nominuotas užimti Žemės ūkio ministerio postą. Arba Sibiro partijos vadas Gennady Bogomykovas buvo parinktas alyvos pramonės ministerijai, bet jis esąs tipiškas partijos biurokratas ir visiškai neturįs žinių apie ekologiją. Ekologijos klausimai pasidarė labi jautrūs, tad į šį postą, kuris suristas su ekologija, niekas nenori eiti. Bet svarbiausia, jog kandidatai į vadovaujančius vyriausybės postus žino, kad jie priklauso nuo išrinktųjų deputatų, sako Estijos atstovas Igoris Griazinas.

Pasiūlytas Lietuvos delegatas

New York Times Maskvos biuro vedėjas B. Keller pažymi, jog buvo atmestos trys nominacijos į Aukščiausiąjį Teismą tuo pagrindu, kad jie nesą geri įstatymų žinovai. Diskusijos vedamos dėl saugumo ir kariuomenės viršininkų pozicijų; reikalaujama profesionaliai pasiruošusių asmenų užimti toms vietoms. Daug dėmesio skiriama biudžeto komiteto pirmininko vietai.

Daug kritikos susilaukė sudarytas komitetas iš aukštųjų karininkų, KGB agentų, gynybos direktorių ir vietinių partijos vadų peržiūrėti šių sričių klausimams. Buvo reikalaujama, kad į tą komitetą įeitų deputatas iš Lietuvos respublikos, buvusios nepriklausomos valstybės, kurioje Sovietų kariuomenė laikoma okupacine kariuomene. „Šitas komitetas turi būti toks organas, kuris privalo būti sudarytas iš civilių žmonių", reikalauja Estijos atstovas Griazinas. „Mes norime būti tikri, jog nebebus daugiau jokio coup d'etat iš kariuomenės arba iš KGB pusės". Šio komiteto pirmininku pasiūlytas raketų ekspertas Vladimiras Lapyginas, pasikalbėjime su „Izvestijomis", pasakė, jog jis norėtų sudaryti profesinę kariuomenę iš savanorių ir turėti KGB kontrolę, bet tam labai priešinasi kariškiai.

Sulaikytos transliacijos

Didelė kova vyksta uždaruose komitetų posėdžiuose. Nuo praėjusio pirmadienio sustabdytas tų posėdžių transliavimas per televiziją, kadangi tai pradėjo atsiliepti darbo našumui, nes žmonės daugiau stebi televizijas negu dirba. Bet įstatymų leidėjų posėdžiai prieinami užsienio ir sovietų spaudai.

Pabaltijo delegatai yra dėl savo pasiruošimo parlamentarinėje struktūroje kitų delegatų labai respektuojami.

Latvių Fronto atstovai Kanadoje

Gananoque. — Pirmą kartą Latvijos Liaudies fronto vadai vizitavo Vakarus ir dalyvavo Kanadoje suruoštame simpoziume, kur jie susitiko su latviais iš Amerikos ir atvykusiais kitų kraštų latvių mokslininkais, prekybininkais ir visuomenės veikėjais. Po simpoziumo jie lankėsi ir Amerikoje. Simpoziumas buvo suorganizuotas tuoj po įvykusių liaudies deputatų rinkimų, kur fronto nariai laimėjo daugelį vietų. Prieš tai tokie ryšiai Latvijoje buvo uždrausti ir už susitikimus latviai būdavo baudžiami. Minėtą konferenciją organizavo susiorganizavusi nauja latvių grupė, kuri padeda ir remia Latvijos Fronto darbus. Dalyvavo ir Fronto pirmininkas Dainis Ivans. Simpoziume buvo kalbėta apie ekoniminius, ekologinius, teisinius klausimus ir apie tai, kuo Vakaruose gyvenantys latviai galėtų padėti pavergtosios Latvijos žmonėms kelyje į nepriklausomybę, pranešė Latvių Bendruomenės biuletenis.

— **Arizojone** FBI agentai areštavo 4 žmones, kurie dalyvavo sąmoksle išsprogdinti dvi branduolines energijos jėgaines.

KALENDORIUS

Birželio 30 d.: Otonas, Adelė, Emilija, Lucina, Novilė, Tautginas.

Liepos 1 d.: Julijus, Liepa, Jutvarė, Tautrimas, Gendrutis.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:15, leidžiasi 8:29.

Temperatūra dieną 82 l., naktį 64 l.

SPORTO APŽVALGA

LIETUVOS DVIRATININKAI LENKTYNIAUJA JAV-SE

JAV-ėse viešėjo Lietuvos dviratininkų delegacija, susidedanti iš šešių dviratininkų, dviejų trenerių ir trijų vadovų. Jie jau dalyvavo ir dar keliose tarptautinėse dviračių varžybose įvairiuose JAV-ių miestuose. Vienur tos varžybos vyko velodromuose ir vadinosi „persekiojimo" (4 km) varžybos, kitur jos vyko ant kelių 150 km nuotolyje. Visi Lietuvos dviratininkai yra „persekiojimo" specialistai, vieni iš geriausių pasaulyje, ir jie laimėjo komandines varžybas Allentown mieste, Pennsilvanijoje, o Indianapolyje, kur dalyvavo Kanados, Ekvadoro, JAV-ių ir kitų valstybių dviratininkai, Lietuvos dviratininkai įvairiose varžybose laimėjo 6 pirmąsias vietas. Jie atstovavo Lietuvai, ir velodrome tarp visų dalyvavusių valstybių vėliavų buvo iškelta ir Lietuvos trispalvė. 150 km distancijos lenktynėse Summerville mieste, New Jersey, iš 200 dalyvių, lietuviai užėmė 4, 6 ir 14 vietas. Iš čia jie keliavo į Philadelphia, o po to vėl į Allentowną. Tik Indianapoyje ir Philadelphiioje jie turėjo progos susipažinti su keliais vietos lietuviais.

Visi Lietuvos dviratininkai yra iš Kaipėdos, kur yra ir vienintelis Lietuvoje velodromas. Du iš jų — Mindaugas Umaras ir Artūras Kasputis yra Seoulio olimpiados čempionai, o R. Lupeikis, A. Klimavičius ir N. Ciplijauskas neseniai laimėjo pasaulio jaunių pirmenybes. O A. Trumpauskas yra vos 17 m. amžiaus, bet jau daug žadanti jėga. Visi jie pradėjo rimtą pasiruošimą dalyvavimui 1992 m. Barcelonoje, Ispanijoje vyksiančioje olimpiadoje, treniruojami N. Dumbausko ir K. Margio.

Priėmimas Chicagoje

Nežiūrint gero pasirodymo varžybose ir progos pamatyti šiek tiek Amerikos, Lietuvos dviratininkai grįš į namus nepatenkinti, nes negalėjo pamatyti Chicagos, to didžiojo pasaulio lietuvių centro, apie kurį tiek daug girdėję. Mat, numatytos varžybos Chicagoje, dėl nenumatytų priežasčių, buvo atšauktos.

„Margučio" radijo programos vedėjo P. Petručio pastangomis, nors ir trumpam apsilankymui, Chicagon atvyko tos delegacijos vadovai Algimantas Kukšta, Vidmantas Širvinskas ir Saulius Smalys. Pirmasis yra Lietuvos kūno kultūros ir sporto komiteto pirm. pavaduotojas, kurio žinioje yra visos Lietuvos sporto mokyklos. O tokių mokyklų Lietuvoje yra 148 ir jose mokosi 86,000 jaunuolių! Tuo būdu kas 5-6-tas jaunuolis turi progos lankyti tokią mokyklą, iš kurių talentingesni tuoj išrenkami į specialias mokyklas. V. Širvinskas yra Kauno „Bangos" įmonės direktoriaus pavaduotojas. Ta įmonė turi gerai organizuotą sporto klubą, bet labiausiai remia dviračių sportą, kuriam kasmet pakloja arti 100,000 rublių. Gi S. Smalys yra dviračių federacijos generalinis sekretorius. Tai federacijai priklauso 12,000 narių. Tad nenuostabu, kad Lietuvos dviratininkai ir bendrai Lietuvos sportas yra tokio aukšto lygio ir gali rungtyniauti tarptautinėje arenoje.

Keletai valandų Chicagon atvykę minėti svečiai, nors greitomis, buvo supažindinti su vietos lietuviškomis institucijomis, pavežioti po didmiestį, o vakare lietuviškame Marquette Parke esančioje „Seklyčioje", jiems suruoštas priėmimas, kuriame dalyvavo ir Lietuvos generalinis konsulas V. Kleiza ir jo žmona, LB atstovai — Br. Juodelis, B. Jasaitienė ir D. Korzonienė, Pasaulio Lietuvio redaktorius Br. Nainys, niujorkietis prof. J. Stukas ir jo žmona, ŠALFAS s-gos atstovai ir kiti svečiai. Po sveikinimo kalbų, svečiai iš Lietuvos padėkojo trumpais žodžiais, suvenyrais kiekvienam dalyviui, ir dviem puikiais tautinių drabužių komplektais, kuriuos įteikė JAV LB atstovui B. Juodeliui.

V. G.

Lietuvos dviratininkų, dalyvavusių tarptautinėse varžybose vadovai Chicagoje jiems suruoštame priėmime. Iš k.: Sėdi — Lietuvos genralinis konsulas Vaclovas Kleiza, JAV LB vicepirm. Birutė Jasaitienė, Lietuvos Kūno Kultūros ir Sporto komiteto pirm. pavaduotojas Algimantas Kukšta, Asta Kleizienė, Kauno „Bangos" įmonės direktoriaus pavaduotojas Vidmantas Širvinskas. Stovi — sporto žurnalistas Edvardas Šulaitis, susitikimą organizavęs „Margučio" radijo vedėjas Petras Petrutis, Danutė Korzonienė, Lietuvos dviračių federacijos generalinis sekretorius Saulius Smalys, JAV LB valdybos iždininkas Bronius Juodelis.

Nuotr. **Zigmo Degučio**

Sveikiname Atlantą nugalėjusius Lietuvos buriuotojus

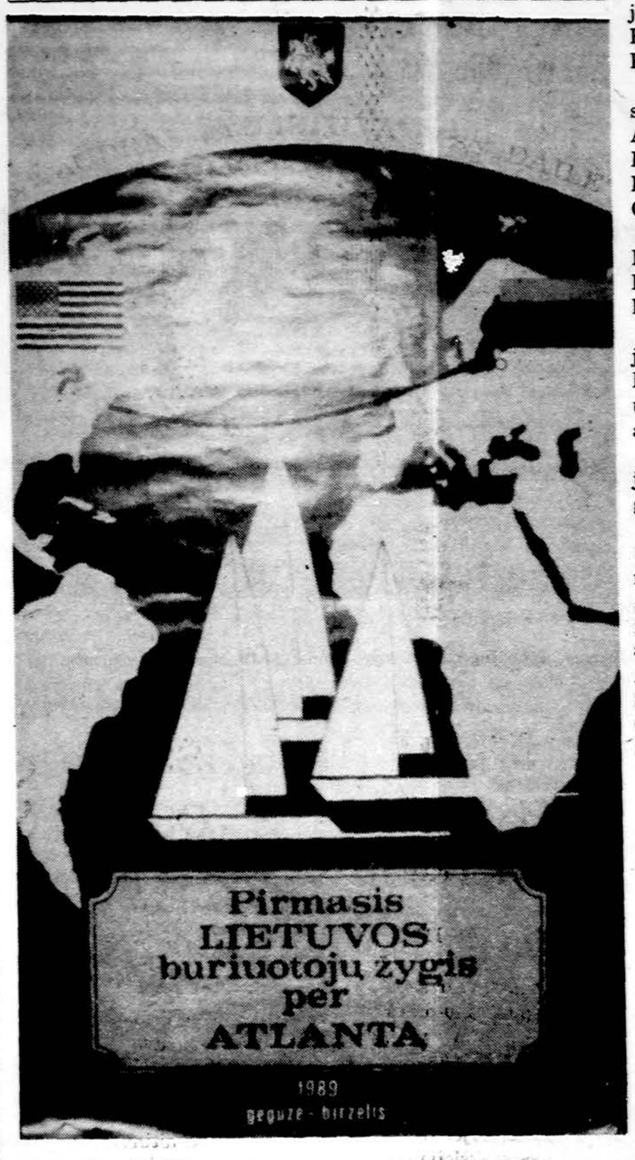

BURIUOTOJŲ SUTIKIMAS NEW YORKE

Nugalėję Atlantą keliomis dienomis anksčiau negu buvo suplanuota, Lietuvos buriuotojai buvo vaišingai priimti New Jersey lietuvių. Vietinė spauda trumpai aprašė šį įvykį, New Jersey senatas išleido proklamaciją, o Lietuvos Vyčių organizacija suruošė gražų priėmimą.

Į New Yorką buriuotojai įplaukė šeštadienį, birželio 24 d. Prie Laisvės statulos apie vidurdienį juos pasitiko lietuvių jachtos, pasipuošusios trispalvėmis ir keleivinis laivas su keliais šimtais niujorkiečių ir svečių.

Pirmasis pasirodė burlaivis „Lietuva", kurio burių spalvos yra trispalvė, ją sekė „Audra" ir „Dailė". Iš laivo nuskambėjo „Lietuva, Lietuva!...

Uoste laukė dar keli šimtai lietuvių, būrelis amerikiečių ir garbės svečiai specialiai šiam įvykiui pastatytoje platformoje. Tuoj buvo pristatyti kapitonai, kurie, įdomiais komentarais supažindino su savo įgulomis. Po kun. Svarinsko maldos sekė sveikinimai: gen. konsulo A. Simučio, PLB-nės vicepirm. V. Dambravos, New Yorko miesto burmistro įgaliotinio, kuriam Lietuvos buriuotojai įteikė Lietuvos Laisvės statulos repliką; jis prižadėjo šią dovaną pastatyti garbingoje vietoje burmistro įstaigoje. Įspūdingą žodį tarė Lietuvos buriuotojų vadovas „Audros" kapitonas Ignas Miniotas, o dinamišką ir labai patriotinę kalbą pasakė E. Singer, Lietuvos žydas ir Tautinio Sąjūdžio seimo narys.

Sekmadienį Lietuvių Kultūros Židinyje buvo tragiškųjų birželio įvykių minėjimas, o taip pat ilgokai nusitęsęs Lietuvos buriuotojų pagerbimas. Buriuotojai buvo apdovanoti organizacinio komiteto, o taip pat gavo stambesnių piniginių dovanų iš Tautos Fondo, Los Angeles lietuvių (per A. Zelenį) ir Toronto.

Ketvirtadienį jie bus priimti Clevelande, o penktadienį, birž. 30 d. prie Jaunimo centro juos pasitiks Chicagos lietuvių visuomenė.

PROGRAMA CHICAGOJE

Birž. 30 d., penktadienį,
Lietuvos buriuotojų sutikimas ir pasveikinimas Jaunimo centro kavinėje tarp 6 ir 7 val. vak. Tą patį vakarą, 7:30 val. mažojoje salėje Vilniaus dailininkų darbų, kuriuos atvežė patys buriuotojai, parodos atidarymas.

Liepos 1 d., šeštadienį,
Jaunimo centro didžiojoje salėje buriuotojų pagerbimas ir banketas. (Bilietai išparduoti).

Liepos 2 d., sekmadienį,
Jėzuitų koplyčioje 10 val. ryto pamaldos, 11 val. vainiko padėjimas ir aukuro uždegimas, o 11:30 val. J. C. kavinėje užkandžiai.

Liepos 3 d., pirmadienį,
3 val.p.p. visi buriuotojai kviečiami prie ežero, Monroe ir Lake Shore Drive, kur Chicagos buriuotojai jiems parodys miestą iš Michigano ežero; 7 val. vak. piknikas, o 9 val. vakare liepos 4 d. šventės išvakarės.

Liepos 4 d., antradienis,
Laisvas.

Liepos 5 d., trečiadienį,
Buriuotojų išleistuvės Lietuvių centre, Lemonte, su trumpa programa, šilta vakariene ir šokiais. Pradžia 7 val. vak. Dėl bilietų skambinti Eglei Paulikienei, telef. 985-5579.

Tą pačią dieną iš ryto numatomas priėmimas pas miesto burmistrą R. Daley ir miesto apžiūrėjimas.

Dar yra gauti kvietimai aplankyti Balzeko muziejų ir „Seklyčią".

V. G.

REMIA LIETUVOS BURIUOTOJŲ ŽYGĮ

Lietuvos buriuotojų transatlantiniam žygiui paremti aukojo: Po 200 dol. — p. Glaveckas, Eugenija Pakulienė, Eugenijus Kleinas.

Po 100 dol. — p. Galinis, Jūrų skautijos veteranas Algirdas Aglinskas ir sūnus Petras, R. Dičius, dr. Jankus iš Golconda, IL, Elena, Gintaras ir Indris Gureckai.

Po 50 dol. — p. Vizgirdas, A. Maciejauskas, Algis ir jvs Irena Regiai, Melrose Parko LB apylinkė, J. Rugelis ir p. Butikas.

25 dol. — Nežinomas aukotojas birželio 17 d. auką įnešęs į Lietuvių federalinėje kredito unijoje „KASA" šiam tikslui atidarytą sąskaitą.

10 dol. — įnešė būsimas jūrininkas, 3-jų metų amžiaus giliukas Paulius Žemaitis.

Visiems aukotojams — nuoširdus jūreiviškas AČIŪ! Parama dar reikalinga. Burlaivis „Dailė", prieš išplaukiant atgal į Klaipėdą, reikalingas pataisymų. Aukas siųsti: KASA, Acct. #2576, 2615 W. 71st Street, Chicago, IL 60629. Čekius rašyti: Lithuanian Scouts Assoc., Grandis-Lietuva.

IR

ROMA GRINIŪTĖ -GRINBERGIENĖ CHICAGOJE

Vakar iš Toronto į Chicagą atvyko Roma Griniūtė. Atvyko tik savaitgaliui dalyvauti Lietuvos buriuotojų priėmime, o taip pat gal, kad ir ne oficialiai, šnekteléti su kai kuriais ŠALFAS s-gos c.v. nariais, susipažinti su Chicagos lietuvių sporto klubais.

Romą Griniūtę po Australijos žaidynių šiose skiltyse esame ne kartą minėję ir su ja kalbėję. Ji yra Lietuvos „Sporto" laikraščio viena iš redaktorių, talentinga žurnalistė, Lietuvos Tautinio Olimpinio komiteto spaudos atstovė ir narė, viena iš pagrindinių IV-jų PLS žaidynių, kurios vyks 1991 metais Lietuvoje, organizatorių; jaunystėje buvo puiki rankinio žaidėja, Sovietų Sąjungos rinktinės dalyvė. Ji dalyvauja Pabaltijo olimpinių komitetų konferencijose, lydi įvairias sporto komandas varžyboms į užsienį. Ji lydėjo ir Lietuvos sportininkų delegaciją istorinėms žaidynėms į Australiją. Jos straipsniai paliečia ne tik varžybinę pusę, ji subtiliai ir gyvai aprašo sportininkų ar net to krašto žmonių privatų gyvenimą, jų elgesį už aikščių ribų, jų jausmus. Jos vyras taip pat svarbi figūra Lietuvos sporto gyvenime: to paties olimpinio komiteto generalinis sekretorius, Lietuvos rankinio federacijos pirmininkas, tarptautinės federacijos narys, buvęs treneris ir puikus rankinio žaidėjas. Abu jų sūnūs taip pat sportuoja, labiausiai pasinešę į kalnų slidinėjimą.

Žurnalistė Roma Griniutė-Grinbergienė

Sparčiu žingsniu didėjant sportiniam bendravimui tarp Lietuvos ir išeivijos sportininkų, Grinbergų šeimos įnašas ir įtaka bus labai reikšminga, ypač kai netolimoje ateityje nusimato itin svarbus išeivijos bei Lietuvos sporto vadovų suvažiavimas ir IV-tos PLS žaidynės.

V. G.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: $70.00. Foreign countries $70.00

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjes.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	$70.00	$40.00	$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	$70.00	$40.00	$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	$70.00	$40.00	$25.00
Savaitinis (Šešt. pried)	$40.00	$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

TENISO PIRMENYBĖS

1989 m. ŠALFASS individualinės lauko teniso pirmenybės vyks 1989 m. rugpjūčio 19-20 dienomis, Harvey Barcus Tennis Center, 2655 Mound Rd., East Outer Drive (tarp Ryan Rd. ir Farwell Field, Detroit, Mich. Telef. (313)—876-0310.

Dalyvių registracija — iki rugpj. 15 d. imtinai, šiuo adresu: **Dr. Algis Barauskas, 3018 Patch Dr., Bloomfield Hills, MI 48013.** Telefonas (313)—258-6535. Pavėluotą registraciją — praneškite telefonu.

ŠALFASS Lauko Teniso komitetas

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba **246-6581**
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE McENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir 5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabinetą perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Dr. Romualdas Povilaitis
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokai į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. KENNETH J. YERKES
DR. MAGDALEN BELICKAS
DANTŲ GYDYTOJAI
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Tel. 925-8288
507 S. Gilbert, LaGrange, IL.
Tel. 352-4487

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9, antr. 12-6, penkt 10-12, 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio kabinetą perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st. St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Televiziją žiūrėti

KITOKIOMIS AKIMIS

Katalikų laikraščių televizijos programų kritikas James Breig dabartiniame *Our Sunday Visitor* numeryje (1989.VII.2) labai taikliai išdėsto kai kuriuos moralumo-nemoralumo bruožus televizijos programose, pagal kuriuos jis vertina programas ne vien pagal akis į trenkiančio smurto ar sekso kriterijus, o iškelia dar ir kitas vertybes, kurioms sąmoningi krikščionys turėtų būti jautrūs.

Savo straipsnį jis pradeda, iškeldamas TV artistės Morgan Fairchild „moralinio pasipiktinimo" paradoksą dėl TV programos „cenzūros", kurią praveda privatūs asmenys, pasipiktinę rodomomis programomis. Morgan Fairchild reporteriams pareiškė, jog ją „gąsdina" tai, jog „viena moterėlė Michigane" galinti įtikinti didžiules įmones, kurios skelbiasi jai nepatinkančių programų metu, atimti iš jų savo reiklamas. O toji „moterėlė", paaiškina Breig, yra p. Terry Rakolta, kuri vieną ankstyvą vakarą su savo vaikais žiūrėjo programą „Married, With Kids". Pasipiktinusi, kad tokia nešvanki programa rodoma laiku, kai vaikai lengvai gali ją žiūrėti, ji apie tai parašė programos metu savo reklamas rodančioms įmonėms. Šios įmonės, pačios pasižiūrėjusios tų programų, nutarė savo vardo jomis netepti ir savo reklamas atšaukė.

Breig'ą stebina kas ką gąsdina. Breig rašo: „Ką p. Rakolta padarė, tai — visai nebaisu, o drąsu. Išprovokuota („outraged") to, ką televizijoje pamatė, ji ėmėsi viešos veiklos (ji suorganizavo ir laiškų rašymo kampaniją) ir pasiekė rezultatus".

Jis rašo, jog M. Fairchild ir daugelis TV darbuotojų dažnai remiasi ir kitu pasiteisinimu: „Visuomet gali savo namuose TV išjungti", jie sako, „bet nenorėk kitiems trukdyti tas programas žiūrėti". Breig rašo, jog tokiu galvojimu užmiršta, kad esame bendruomeniški sutvėrimai; negyvename, kaip salos, neturėdami poveikio kitiems ir jų neveikiami. Rašo Breig: „Mes gyvename šeimose, bendruomenėse, ir mums tie dalykai rūpi. Norėjimas paveikti tai, kas paveikia mūsų namus ir miestus yra ne pažeidimas demokratijos, o jos praktikavimas". Ne viskas, kas pagaminama televizijai, yra saugotina, kaip kultūrinė kūryba; kai kas tikrai yra stabdytina, jei nori — cenzūruotina.

Breig, ilgametis TV kritikas ir stebėtojas, turįs ir nemaža pažinčių toje srityje, rašo, jog Hollywoodas, „show-biz" — pramoginė pramonė bendrai — yra grindžiama pinigais. Tų programų gamintojai pagamins visa, kas, jų manymu, uždirbs jiems pinigų. Jei pasitaikytų, kad programa būtų įkvepianti, pamokanti, ar auklėjanti — tai tik atsitiktinumas. Tad jų pozavimas, neva jie esą meno kūrėjai, ir jų išraiškos teisė esanti gintina, yra gryna veidmainystė.

Toliau jis iškelia ir antrą temą. Iš savo katalikų skaitytojų jis gauna daug laiškų. Neseniai gavęs tokį, anonimišką: „Gerb. p. Breig: Palikite geras programas ramybėje. Kodėl Jūs jas visuomet analizuojate? Kodėl negalite tik pasidžiaugti programa, kurioje nėra nei smurto, nei žudynių, nei scenų miegamuosiuose? Užteks jau".

Breig rašo, „Suprantu, kad kai yra tiek žiaurių, sekso pilnų programų, žmonės džiaugiasi kiekviena programa, kurioje be tų dviejų dalykų apsieita. Tačiau", jis rašo, „būdami katalikai, turime pareigą kritiškiau žiūrėti televiziją. Mūsų vertybių sąrašas nesibaigia vien smurto ir nepadoraus sekso vengimu. Yra ir kitos neigiamos srovės, kurios mus nori nešti prieš Dievo valią". Ir tada jis iškelia dar kelis kitus kriterijus, pagal kuriuos jis taip pat vertina programas.

Materializmas. Bažnyčios vadai materializmą laiko viena neigiamiausių srovių, veikiančių pasaulį. Tačiau rinkdamiesi vakaro pramogai programas, žiūrovai dažnai į televizijoje rodomą materializmą nekreipia dėmesio. Žinoma, reklamos yra grynai materializmu grindžiamos. Bet ir kai kurių serijinių programų, pvz. „Dallas" ir „Dynasty", turinys ištisai juo remiasi. Tokios programos subtiliai mus įtaigoja norėti jachtų ir prabangių namų, vietoj to, kas mums iš tikrųjų reikalinga. Kodėl katalikams turėtų rūpėti, ar materializmas nesiskverbia į jų gyvenimą? Pasiskaityk Mato evangelijos 6:19-24, rašo Breig.

Galia. Jėga-galia artimai rišasi su materializmu, nes turtas dažnai yra surištas su vieno žmogaus dominavimu kito arba vienos klasės žmonių dominavimu kitos. Televizijoje tokia galia yra dažnai liaupsinama, programose kaip „Lifestyles of the Rich and Famous", kuriose reportažine forma kitus dominuojantys asmenys yra iškeliami kaip gerbtini ir pavydėtini, kurių pavyzdžiu sektina. Kodėl katalikai turi susirūpinti, kai jiems yra brukamas jėgos-galios noras? Breig rašo: Pažiūrėk, kas parašyta Morkaus evangelijoje 9:33-34.

Pajuoka. Iš savo plačios televizijos stebėjimo patirties James Breig teigia, jog dažniausiai rodomi juokai televizijoje būna kito žmogaus pašiepimas, pažeminimas — „the put-down". Neįmanoma ilgiau pažiūrėti jokios komedijų programos, neišgirstant, kad vienas kuris veikėjas nepajuoktų kito veikėjo storumo, ūgio, įpročių, išvaizdos, gabumų ar laikysenos. Tiesa, dažniausia jau apsieinama be tautybės pajuokimo ar rasinio karikatūrinimo. Bet tų juokų vietą dabar užima humoras, pašiepiantis ne grupes, o individus, asmenis. „Turbūt anksčiau čia minėto anoniminio laiško autorius laikytų „Roseanne" gera programa, bet toji serija tiesiog išpampusi nuo įžeidinėjančio „humoro". Motina pajuokia vaikus ir tėvą, tėvas įžeidinėja uošvius, vaikai užgaulioja vienas kitą, bendradarbiai šaiposi iš vienas kito. Bet kas iš to, galėtum sakyti. Kodėl krikščionis turėtų jaudintis dėl tokių juokų? Pasiskaityk Jono evangelijos 13:34-35.

Materializmas, galia ir pajuoka yra galingos jėgos televizijoje, rašo Breig, ir jos visai savitos, skirtingos nuo smurto ar sekso. Bet yra dar ir kitų neigiamų vertybių, skiepijamų televizijoje: gobšumas, moterų niekinimas, rasinė diskriminacija, antireliginės nuotaikos, lenkimasis prieš beprasmybių („trivia") sostą. Todėl, anot James Breig, yra svarbu, kad krikščionys televiziją žiūrėtų kitokiomis akimis.

a.j.z.

Sunku dorotis su savo problemomis po vieną, kai jos atsisako stoti į eilę.

Ashleigh Brilliant

Juo žmonės labiau persiima Dievo žodžiu, tuo jie daugiau pajunta meilės Dievui.

V. Brizgys

Kun. Pijus Dambrauskas, buvęs Niurtingeno Vokietijoje gimnazijos direktorius, buvusių mokinių suvažiavime Chicagoje 1979 m.

ENCIKLOPEDIJOJE IR PUSŠIMČIO METŲ AKIMIRKSNIUOSE

Kun. Pijus Dambrauskas (1892-1988)

ANTANAS DUNDZILA

(Pabaiga)

1979 m. Chicagoje įvyko Nuertingeno-Schw. Gmuendo gimnazijos mokinių – mokytojų suvažiavimas, minint 30 metų nuo tų nostalgiškų, kartais sunkių dienų. Kaip matyti iš nuotraukos, viduryje stovi tada 87 metus turėjęs kun. P. Dambrauskas. Buvęs direktorius dalyvavo iškilmingame pobūvyje, tačiau laikėsi pasyviai ir, nusiskundęs nuovargiu, anksti išvyko namo. Ta nuotrauka – tai kun. Dambrausko pokario metų darbo ir rūpesčio rezultatų dalelė.

(Labai keista, bet istorijų autorius V. Liulevičius negavo Nuertingeno - Schw. Gmuendo gimnazijos aprašymo savo 1969 išleistai knygai, „Lietuvių Švietimas Vokietijoje", Ši žymi, žydėjusi institucija knygoje atžymėta tik dviem nuotraukom.)

Kun. Dambrausko pedagoginį darbą pozityviai įvertino net pokariniais, kieto režimo metais, Lietuvoje bolševikų išleista knygutė apie mokytojų seminariją. Šią knygą kun. Dambrauskas buvo gavęs iš savo buvusios, dėkingos mokinės. Atestacija jis buvo patenkintas. „Net bolševikai turėjo pripažinti!", sakė, šiuo kartu gal net ir šypsodamasis.

„Ką padariau didesnei Dievo garbei, jam vienam yra težinoma", pasakė kažkoks šventasis. Tas posakis tinka kun. Dambrauskui moksleivių šalpos srityje. Kiek jis yra sušelpęs moksleivių bei šiaip pagalbos reikalingų ir jis pats negali žinoti. Pašalpos dažnai atsirasdavo skolos formoje – „... kai baigsi, įsikursi – atiduosi..." Pabaigus ir bandant atsiskaityti, jis numodavo ranka, kad „... ką čia, neatsimenu, nereikia..."

Kai po poros metų darbo Bogotos kunigų seminarijoje, kun. Dambrauskas atsidūrė JAV-se, jam teko vikaro pareigos keliose lietuvių parapijose. Kaip ir visada, savo pareigas atlikdamas visomis savo išgalėmis, jis tačiau jautė pastoracinio darbo naštą. Gal tuo laiku ir jo amžiaus našta ji jau pradėjo slėgti, nes, sakykime, 1952 jam suėjo 60. Tuo metu pradėjo šlubuoti ir jo sveikata, teko pernešti kelias operacijas. Reikia prileisti, kad gal jam nebuvo lengva Amerikos parapijos klebonų valia bei tvarka: juk ne tokioj aplinkoj jis per 30-40 savo kunigystės metų darbavosi. Nežiūrint visko, savo tiesioginei vyresnybei jis buvo paklusnus ir nuolaidus. Tai pabrėždavo savo laiškuose bei pokalbiuose, komentuodamas bažnytinių švenčių darbymečius, savaitinių pareigų eigą, laisvos savaitinės popietės užsiėmimus ar planus atostogoms.

Štai, pora ištraukų iš kun. Dambrausko laiškų:

„Ateinančią savaitę ruošimės iškilmingoms Mišioms, kurias šefas laikys 18 sausio. Paskui mūsų šefas vėl ką nors ištrauks iš savo nenuilstamo energijos lobyno. Tuo būdu nauji darbai, nauji sumanymai vėl savo srove pagaus ir, neduodami nė apsidairyti, neš su savim į priekį..." Arba: „Pas mus ši savaitė viena iš sunkesniųjų. Paprastai vidury savaitės turime šiek tiek lengvesnio darbo dienas. Dėl Šeštinių šią savaitę liko tik viena diena truputį atsikvėpti..." Dar vienas: „Galų gale turiu visokius leidimus išvažiuoti trumpoms atostogoms, porai savaičių... Savo atostogoms pasirinkau Chicagą, nes čia mano vieninteliai giminės, broliai, čia mano geriausieji draugai ir prieteliai..."

Pasitraukęs į pensiją ir įsikūręs Chicagoje, jis dar kurį laiką darbavosi šeštadieninėse mokyklose, privačiai duodavo lietuvių kalbos pamokas ir talkindavo Marquette Parko parapijoje.

Artimųjų būrelyje švenčių metu jis visada būdavo garbės svečias. 1972 gražiai atšventė savo 80 metų amžiaus sukaktį. Vidurdienį bažnyčioje atlaikė iškilmingas Mišias, į kurias, nežiūrint, kad tai buvo darbo diena, susirinko didokas dalyvių būrys. Tačiau, metams bėgant, artimųjų, pažįstamų ratelis retėjo.

Pradėjo šlubuoti jo regėjimas. Kurį laiką dar galėjo skaityti su padidinamuoju stiklu. Naudojosi ypač didelėmis raidėmis atspausdintu lotynišku mišiolu (kitomis kalbomis tokių nebuvo), o Mišias laikyti buvo gavęs leidimą savo bute. Jo dvasiniais reikalais ypač rūpinosi kun. Pr. Garšva. Pagaliau pakriko jo atmintis, jau nebegalėdavo Mišių laikyti, nes nebeatsimindavo kurias maldas yra sukalbėjęs... Keista, tais laikais jis puikiai, su detalėmis pasakodavo apie įvykius Petrapilyje, bet dažnai nebegalėdavo pasakyti, kas įvyko prieš penkias minutes ar pusvalandį.

Pablogėjus sveikatai, apie savaitę praleido ligoninėje, dr. J. Starkaus priežiūroje. Kai jį lankiau, jis buvo susirūpinęs: „Man čia neramu, jūs paimkit mane iš čia", manęs prašė. Priėjus išvados, kad savarankiškai toliau gyventi negalės, kun. Garšva jam išrūpino sąlygas išvykti į Putnamą. Sustiprėjęs, vieną vidurdienį išskrido United linijos lėktuvu į Providence, R.I., kur jį jau pasitiko ir savo globon paėmė Matulaičio namų personalas.

Kelis kartus jį aplankiau Putname. Jis buvo patalpintas didesnės medicinos priežiūros reikalingų gyventojų tarpe, beveik ligoninėje. 1983 radau jį savo kambaryje kėdėje sėdintį. Aplankymu jis buvo aiškiai patenkintas, tačiau kas kelias minutes manęs klausė, kas aš esu, argi mes esame pažįstami. Po poros metų jį radau gulintį lovoje, mieguistą, silpnai atrodantį. Kalba jau nesirišo. Kad ir trumpam pravėręs akis, į aplinką jis menkai reagavo.

Apie kun. Pijaus Dambrausko paskutines dienas parašė seselė Bernadeta:

Kaip žinote, kun. Dambrausko sveikatos stovis buvo menkas ir kartais pablogėdavo, bet ir vėl pagerėdavo. Paskutinėm dienom jo širdis vėl daugiau šlubavo, bet nebuvo kritiška padėtis. Vienas dalykas atkreipė mūsų dėmesį, kad jis daug kalbėjo ir buvo galima atskirti kaip kuriuos žodžius, jis vis kartojo: „Viešpatie, pasigailėk" ir tai buvo lyg nesibaigianti malda. Paskutinį vakarą truputį pakilo temperatūra; paskambinus daktarui, jis prirašė vaistų. Valgė normaliai vakarienę. Seselė Aloyza daugiau kartų lankė jį tą dieną, meldėsi su juo ir stebėjosi, kad jis regavo daugiau, negu paprastai, lyg sekė jos maldas. Jis mirė birželio 20 d. vėlai vakare, ramiai užmigo Viešpatyje.

Mūsų kapelionai ir kunigas, kuris buvo jo mokinys, atnašavo laidotuvių Mišias, seselės giedojo. Koplyčia buvo pilna gyventojų ir kaimynų. Palaidojome „Dangaus Vartų" kapinėse prie vienuolyno, Putnam, CT. Maldose pagarbiai jį prisimename.

A.a. kun. Pijų Dambrauską, kas tik jį pažinojo, visi pagarbiai prisimena.

Birželio 30 d. 8 val. vak. Jaunimo centro mažojoje salėje bus atidaryta Lietuvos buriuotojų atvežtų grafikos darbų paroda. Nuotraukoje R. Sližio litografija „Figūra".

VITAMINAI C IR E STABDO KATARAKTUS

Kanadoje daryti tyrimai patvirtino JAV-ėse darytų studijų rezultatus, kad vitaminai C ir E padeda išvengti kataraktų. Kataraktų atsiradimo galimybę padidina saulės ir rentgeno spinduliai, diabetas ir steroidiniai vaistai. Kataraktai pasirodo, kai akies lešyje esantys proteinai oksiduojasi. Kadangi vitaminai C ir E yra oksidacijos pristabdytojai, pagal šiuos tyrimus atrodo, kad jie stabdys ir akies lešyje vykstančią oksidaciją. Reikės tolimesnių bandymų sužinoti, kaip tie vitaminai tai pasiekia.

ŽVILGSNIS Į SUGRĮŽIMŲ VASARĄ

KONSTANCIJA VALIUŠKIENĖ-LELEŠIŪTĖ

16

Prof. A. Salys, kalbėdamas apie Lietuvos vietovardžius, teigdavo, kad Salantai gavo vardą nuo jų apylinkėse gimusio Antano Salio. Studentams būdavo jaukaus džiaugsmo, matant šelmiškai besišypsantį profesorių. Jis pasakojo, kaip jo mamytė sutikusi jį, grįžtantį namo su knygų portfeliu, sušukusi: „Vaje, koks gražus rankinukas!" Dabar mes moterys turime savą „rankinuką", o ne vokišką „tašę" ar „ridikiulį" neaiškios kilmės. Barbarizmo „kaliošai" užsiliko, o logiški, lietuviški, kalbininkų sugalvoti „purvabridžiai" neprigijo mūsuose.

Tarp Salantų ir Mosėdžio kairėje kelio pusėje išlikusi iš XVI-XVIII a. pagoniška šventovė. Šiek tiek nuo kelio už medžių dauboje apvalus 1-1,5 m. „aukuras" su įdubimu centre. Toliau ant daubos kranto „Šilalės kūlis", esąs dždžiausias akmuo Lietuvoje, o netoliese „Šilalės dubenuotas akmuo". Tai ne tik archeologiniai paminklai, tai liudininkai tautos lojalumo senajam tikėjimui.

Jaukaus Mosėdžio miestukas. Įvažiavus matyti erdvi įkalni pieva su didžiuliais granito gabalais, rėdu sustatytais. Vandens malūnas, kuriame įrengtas restoranas ir geologijos muziejėlis. Šalia malūno pakalnėn leidžiasi parkelis. Jo pažiba tai išsišiepęs velniūkštis „Puntuką" betempiąs. Miestelio pakrašty didžiulis akmenų muziejus. Akmeniniai „šuliniai, inkarai, vulkano krateriai, liūtai, sraigės, siūlų kamuoliai, sluoksniniai tortai, mezginiai". Patrauklūs ir nuostabūs tie akmenys, išdėlioti tarp gausių krūmų, medžių. Bet dar patrauklesni, dar labiau viliojantys lapijoje susislėpę čiulbantys paukščiai.

Senoje Mosėdžio bažnyčioje vakare pamaldos. Vaikučių ir jaunuolių didelis būrys, berniukai pasipuošę kamželėmis, mergaitės baltom suknytėm, velionais. Ne šventė, o kasdienės dienos vakaras. Jie kas vakarą susirenka mišių aukai. Po pamaldų, po vakarienės, kalbėdamiesi apie Mosėdy vikaru dirbusį Tumą-Vaižgantą, apie čia gimusius arkivysk. P. Karevičių, dail. A. Galdiką, grįžtame nakvynei į Klaipėdą.

Prieš išvažiuodami iš Klaipėdos, rytą užsukame į knygyną. Lentynose neradę, kas būtų įdomu ir vertinga ar reikalinga, einame link kelto į Smiltynę. Prieplaukoje plūduriuoja laivas Baršausko vardu. Tai fizikas, pedagogas, Kauno politechnikos instituto rektorius. Sugrįžęs iš Sibiro tremtinių jaunimas bandė patekti į mokyklas. Nors jie grįžo į tėvų žemę, jie nebuvo priimti, kaip savieji. Jie buvo „pavojingi", todėl jiems buvo varganos įstojimo sąlygos. Jei atėję pas rektorių, jie rasdavo jį ne vieną, rektorius piktai sušukdavo: „negalima, negalima! išeik, išeik greičiau!" Ir eidavo prie atsilankiusio nustebusio jaunuolio, o priėjęs pašnabždėdavo: „ateik po 5 val. vak., kai šitų durnių čia nebus". Rizikavo kaip rektorius, mokslininkas, šeimos žmogus. Jam rūpėjo tautos ateitis. Nuskriaustieji tremtiniai ar jų vaikai jam nebuvo nei „nešvarūs", nei „pavojingi".

Keltas pamažu pildosi. Nespėji nė pasigrožėti marių mis ir esi Smiltynėje. Čia ilsėdavosi ordino pašto raiti kurjeriai. Iki 1883 m. raiteliai, paštininkai, ryšininkai rišo Berlyną – Karaliaučių – Rygą – Petrapilį. Dabar nutilo arklių kanopų dundėjimas, nutilo ir paštininko rago gaudesys.

Smiltynės akvariume vanduo užterštas. Kraupu žiūrėti į tame vandenyje nardančius ir žmogų linksminančius ruonius. Retai apžėlusioje pakelėje baltuoja kvapnūs dobiliukai, geltonieji gaideliai. Vasaros kaitroje tingiai „klausosi" pušys istorijos ir gyvenimo stiprių antpuolių. Kuršių mariose neišsakoma ramybė. Šviečia baltas smėlis tarp sodrių žalių pušynų. Retkarčiais ištisa kopa atsidengia kai viliojantis rankos delnas – mylintis, glaudžiantis. Mariose sudūžta saulės spinduliai ir tiesia taką, ramstydamiesi į tūkstančius ripuliukų.

Dar taip norėtųsi pabūti, pasiklausyti ir pasipasakoti, bet sukarpyto laiko neprailginsi. Skubame į Laugalių internatą ten bičiulius aplankyti. Tai chroniškų ligonių ir senelių prieglauda. Pakeliui mergaitės nupynusios ilgą gėlių bei medžių lapų girliandą ir jąja „užtveria" mūs kelią. Laukia vestuvininkų, nori gauti išsipirkimo saldainių. Nors ir mes nevestuvininkai, bet suieškoję saldainių, išsiperkam kelią. Atvažiavę į internatą, bičiulių jau nerandame. Nepatiko jiems nei priežiūra, nei maistas, nei atmosfera. Grįžo į Plungę. Nei internatas, nei mes nežinom jų adreso Plungėje. Po kokios valandos ieškojimo, tiesiog kaip per stebuklą, pataikome paklausti jų buto kaimynės. Ji pasako, kur yra jų butas, ir dar pasako, kad jie abu ligoninėse — vienas Rietave, kitas Plungėje.

(Bus daugiau)

„LIETUVĮ ŽURNALISTĄ" PAVARČIUS

ANTANAS JUODVALKIS

Ilgai lauktas ir sunkiai gimdytas „Lietuvis Žurnalistas" Nr. 14 galų gale pasiekė viešumą. Jį gauna žurnalistų sąjungos nariai, laikraščių redaktoriai ir platintojai. Nežinau ar yra daugiau prenumeratorių, nes leidinys yra neperiodinis. O kas gi norės mokėti pinigus, kai nežinai,kada išeis ir ar iš viso kitas numeris pasirodys. Žurnalistų s-gos valdyba, pirmininkaujama ambicingos ir reiklios žurnalistės Rūtos Klevos Vidžiūnienės, buvo užsimojusi kiekvieniais metais išleisti po vieną žurnalo numerį, bet pažado neištesėjo, nes kolegos žurnalistai kitiems mieliau talkininkauja, o savuosius reikalus užmiršta.

Įvadiniame žurnalo straipsnyje R.K.V. rašo: „... Su dideliu vargu surenkami mūsų žurnalui straipsniai... Susilaukiu kritikos, kad kai kurie straipsniai tinka kitokiai spaudai. Argi nėra gerbtinas autoriaus apsisprendimas, kur jis nori savo straipsnį matyti, juk Lietuvis Žurnalistas, nėra žurnalizmo vadovėlis, o narių bendravimas su sava mąstysena ir pergyvenimais... Žurnalizmas neturi ribų, jame telpa ir praeitis ir ateitis, iš žvilgsnio į dabartį pokalbiai... Mus tirpina viliojimai į kasdienos ekonominį gerbūvį, blizgesį, gražią išorę. Vidus paliekamas apdulkėjęs... O žemė sukasi toliau apie savo ašį. Ar spausdintas žodis galės sustabdyti istoriją?... Jie (jaunimas) gyvena dabartimi, jie tebeieško atsakymų mūsų laikams svarbiems klausimams. Jie — mūsų avangardas ir jiems turėtume savo spaudoje daugiau kalbėti apie Amerikos dviveidiškumą tautų laisvės klausimuose, ne vien savo asmens laisvę, kai yra žiūrima į besišypsančią Sovietinę meška, užmirštant, kad ji tebeturi visus savo aštrius dantis", baigia savo įvadinį straipsnį.

Mintys gražios, bet ar atremtos į realybę, gyvenimą? Ar mūsų jaunimas paskaito lietuvišką spaudą, ar dar domisi savo tėvų ar senelių kraštu, nešančiu tos aštriadantės meškos sunkią okupacinę naštą? Asmeninėmis laisvėmis net per plačiai naudojasi jaunimas, visas Amerikos jaunimas, nebojąs įstatymų ir nesilaikąs viešosios tvarkos nuostatų. Miestuose ramiam gyventojui jau baugu išeiti į gatves net ir dienos metu. Kiek išprievartavimų, užpuolimų, įsilaužimų ir kitokių nusikaltimų vyksta mūsų akivaizdoje. Laisvė naudojama tik savo naudai, nebojant kitų žmonių interesų, virsta nusikaltimu, teroru. Kiek įvairių įspėjančių ženklų keliuose, kryžkelėse, miestų gatvėse, o kas jų laikosi ir kiek jų laužytojų yra nubaudžiami? Įstatymai ir nuostatai sau, o gyvenimas sau. Policininkas, paėmęs 10 ar 20 dol. kyšį iš auto vairuotojo, yra baudžiamas, o kai teisėjai ir įstatymų leidėjai ima tūkstančiais, tai jau yra nebe kyšis, o **dovana,** ir už tai niekas jų nebaudžia. Čia jau politika! Ak, čia ne vieta Amerikos gyvenimo negerovėms kelti, bet nereikia ir jų užmiršti, kai gobšumas ir demagogija užima pirmaujančią vietą.

Šiame žurnale sutelkta gražus būrys spaudos darbuotojų, kurių didžioji dalis tebesiskardena ir kitoje lietuviškoje spaudoje. Perverskime puslapį po puslapio ir pažiūrėkime kas ir apie ką rašo, kokias problemas kelia, kokie reikalai domina mūsų lietuviškus laikraštininkus. Nuo mūsų spaudos bendradarbių ir redaktorių apdairumo, iš dalies priklauso visa išeivijos lietuvių veikla, kultūrinis, švietimo ir visuomeninis bei politinis gyvenimas. Mūsų nedaug, bet esame užėmę labai plačius veiklos barus ir bandome analizuoti vykstantį gyvenimą, Kremliaus siūlomą naują atvirumo ir persitvarkymo politiką. Šiuo klausimu per mažai yra rašoma šioje Žurnalisto laidoje, kadangi medžiaga buvo paruošta tik prasidėjus persitvarkymui.

Česlovas Grincevičius, buvęs Liet. rašytojų d-jos pirm. ir „Draugo" redaktorius, rašo apie archyvus ir bibliotekas. P.L. archyvas yra prisiglaudęs jėzuitų Jaunimo centre, Chicagoje. Pastaruoju metu yra įstojęs į Lituanistikos tyrimo ir studijų centrą kaip autonominis padalinys. Be P.L. archyvo, dar yra gerai tvarkoma ALKA (Amerikos lietuvių kultūros archyvas), įsteigtas prel. Prano Jūro, o po jo mirties — perėjusio LKM akademijai. Veikia ir Broniaus Kviklio gerai tvarkomas archyvas bei kiti. PL archyvą globoja LB kultūros taryba, o finansuoja Lietuvių fondas. Šiame straipsnyje paduoti archyvų adresai, tad turintieji archyvinės medžiagos gali nukreipti į atitinkamas vietas.

Reikli žurnalistė **Aurelija Balašaitienė** sielojasi anoniminiais žurnalistais ir cenzūra. Rašo: „Kolegos žurnalistai, kurių dauguma priklauso sąjungai, yra žinomi ir orūs, gerbiami ir populiarūs. — Bėda yra su tais, kurie dangstosi po slapyvardžiais... Paprastai po slapyvardžiu slepiasi bailys, kuris nedrįsta pareikšti savo nuomonės. Dažniausiai tokie pasisakymai yra arba užgaulūs, arba visai neteisingi".

Okupacijų ir represijų metais slėptis po anoniminiu vardu ar inicialais buvo reikalinga ir suprantama, bet laisvame krašte to neturėtų būti. Ypatingai vengtina inicialais pasirašyti, nes gali būti identifikuoti visai nekalti asmenys. Taigi, jei rašome viešoje spaudoje, tad būkime garbingi ir pasirašykime tikrą pavardę, nevengdami atsakomybės.

Edmundas Jakaitis iškelia fotografijos, kaip naujos ir ryškios žurnalistikos, šaką. „Senas posakis, kad viena nuotrauka atstoja tūkstantį žodžių, yra virtęs neginčijama tiesa. Šiandieną mes neįsivaizduojame žurnalų be iliustracijų" — rašo autorius. Foto reporterių darbas įdomus, gerai apmokamas ir traktuojamas kaip žurnalistų. Foto reporteriai galėtų tuo susidomėti.

Vladas Bakūnas straipsnyje „Lietuviai žurnalistai Klaipėdoje" prisimena spaudos žmones ir jų reikšmę tuolaikinei lietuvių spaudai. Įsivelia į išeivijos institucijų per mažą dėmesį Mažosios Lietuvos klausimui. „...Mažosios Lietuvos klausimui kelti reikia daugiau — ne tik šiupinį valgyti, bet ir dalyvauti bendrinėse organizacijoje: ALTE, BALFE, Bendruomenėje ir visur kitur" — rašo Vl. Bakūnas. Jo prisiminimai įdomūs ir turėtų sukelti kitokių minčių bei pasisakymų, ko pageidauja ir pats straipsnio autorius.

Vilius Bražėnas, žinomas konservatyvių pažiūrų veikėjas, daug rašąs ir kalbąs amerikiečiams jų suvažiavimuose bei susirinkimuose, rašo apie „Odisėją žinybos labirintuose". Mintys įdomios ir vertos didelio dėmesio, nes liberalinė didžioji amerikiečių spauda manipuliuoja žiniomis, skelbdama pirmuosiuose puslapiuose jiems naudingas antros reikšmės žinias, o svarbiausias nugrūsdami į vidurines, mažai pastebimas skiltis. Tai pats ilgiausias 4 puslapių straipsnis.

Antanas Juodvalkis kelia pavardžių atlietuvinimo klausimą. Net koktu skaityti mūsų Bažnyčios vadus, kultūrininkus ar politinius veikėjus su ilgiausiomis slaviškomis ar lenkiškomis pavardėmis. Ar ne laikas sulietuvinti pavardes čia ir ok. Lietuvoje?

Rima Janulevičiūtė, gabi reporterė, dirbanti CNN televizijoje Atlantoje, rašo apie lietuvių kalbos reikšmę, padėjusią jai užsikabinti amerikiečių TV. Darbovietėje tenka panaudoti lietuvių kalbos mokėjimą ar sovietų pažinimą. Straipsnis vertas dėmesio ir gilesnio pažinimo, nes rašo jaunimas apie jaunimą.

Kęstutis Čerkeliūnas, buvęs FE/PL lietuviško skyriaus redakcijos narys Miunchene, prisimena praeitį ir žvilgteli į lietuvių veiklą stovyklose.

Vytautas Šeštokas, tik prieš keletą metų dažniau pradėjęs rašyti lietuviškoje spaudoje, gvildena simpoziumą, įvykusį 1988.V.21-22 d. Daltona Beach, Fla., A.L. tautinės sąjungos seime.

Ignas Medziukas, iš Los Angeles miesto, rašo, kaip laikraštininko pažymėjimas padėjo išvengti kalėjimo.

Liutauras Kazakevičius rašo apie „Įsipareigojimus, spaudą ir jaunimą". Tai straipsnelis, paliečiąs šių dienų padėtį.

Redaktorė **R.K. Vidžiūnienė** kalbasi su mokytoja Violeta Gedgaudiene apie įvykusį kultūros kongresą Toronte ir apie spaudos bei radijo konferenciją.

Gailė Radvenytė supažindina su lankstinuku — Kelionė į Lietuvą. Nors laikai labai pasikeitė, bet lankstinuke pateikti nurodymai dar ir šiandien nenustoja aktualumo. Vykstantiems į ok. Lietuvą nepamainomas vadovas.

Algirdas Nakas rašo apie XV-ją žiemos olimpiadą Calgary. Įdomiai parašytas jauno entuziasto straipsnis.

Nora Kulpavičienė rašo apie „Informaciją su klaustuku". Rašinyje iškelia informacijos reikšmę ir jos padėtį kultūros kongreso metu.

Algirdas A. Pužauskas, buvęs „Draugo" redaktorius, dabar gyvenąs tolimųjų vakarų šiaurėje, Washingtono valstijoje, įdomiai aprašo savo kasdienybę ir nuotykius.

Pati redaktorė **R.K. Vidžiūnienė** aptaria Kanados žurnalistų leidinį „Žibintą".

Hypatija Yčaitė Petkus rašo apie Kalifornijos saulėje snaudžiantį San Juan Capistrano miestelį ir apie tos apylinkės stebuklą: kregždes, pavasariais atskrendančias ta pačią kovo 19 d., per šv. Juozapą.

Antanas Grinius prisimena žurnalistą a.a. Vladą Selenį, gyvenusį Detroite ir aktyviai rašiusį spaudoje. Taip pat plačiai aprašo ir žurnalisto-visuomenininko Vytauto Kutkaus 70 metų amžiaus sukaktį.

O pats sukaktuvininkas **Vytautas Kutkus** - vataria muziko Stasio Sližio 70 metų amžiaus sukaktį ir nueitą kelią bei jo muzikinę veiklą.

Radijo žurnalistė inž. **Kazė Brazdžionytė** pasakoja apie savo pasiruošimą gyvenimui ir radijo laidų — Lietuvos Aidai — įsteigimą Chicagoje.

Bronius Juodelis rašo apie premijas jauniesiems žurnalistams, o **Pranas Pusdešris** informuoja apie Adelaidės lietuvių veiklą.

Stasys Kasparas rašo apie Anglijos lietuvių spaudą.

Yra ir mirusiųjų skyrius, kuriame vieni trumpiau, kiti plačiau paminėti. Taip pat rašoma ir apie žurnalistus, pasklidusius plačiajame pasaulyje ir atžymėtus premijomis.

Žurnalas baigiamas laiškų skyriumi, o paskutiniame puslapyje atspausta visa L.Ž. s-gos valdyba. Pirmas puslapis papuoštas dail. Vandos Balukienės puikiu dailės darbu.

Lietuvių žurnalistų sąjungos neperiodinis leidinys — Lietuvis Žurnalistas Nr. 14, teikia malonų įspūdį, švariai atspaustas, bet yra apsčiai korektūros klaidų. Straipsniai įvairūs ir daugelis jų įdomūs, bet dar tebevyrauja vyresnieji laikraštininkai, o jaunimo tėra vienas kitas. Būtų gerai matyti vieną kitą iš jauniausiųjų, gavusių Daužvardžio vardo premijas ar dalyvaujančių įvairiuose konkursuose.

Suprantama, redaktorės darbas nelengvas. Reikia sutelkti bendradarbius, kurie nurodytu laiku prisiųstų rašinius, temos nesikartotų. Daugumas mūsų dideliu punktualumu nepasižymime ir žurnalo pasirodymas labai vėluoja. Redaktorė R.K. Vidžiūnienė turi gerą padėjėją Gintautą Juodgudį, pažymėtą redaktorės pavaduotojo titulu, gyvenantį Chicagoje, kuris atlieka techninką laužymo darbą ir meninį apipavidalinimą. Bet tarp jų esantieji nuotoliai ir jo pagrindinis darbas sunkina žurnalo leidimą. Nežiūrint įvairių kliūčių, jau turime Lietuvį žurnalistą Nr. 14 ir dėkojame žurnalistų s-gos pirm. ir r laktorei R.K. Vidžiūnienei su jos talkininkais už puikų leidinį.

Lietuvį žurnalistą leidžia Lietuvių žurnalistų s-gos valdyba, kuriai pirmininkauja jau minėta reikli laikraštininkė Rūta Kleva Vidžiūnienė, remiama vicepirmininkų Igno Medziuko ir Vlado Bakūno, sekretoriaus Juozo Kojelio ir iždininkės Rūtos Sakienės. Valdyba neužsimena apie finansus, betgi žinome, kad žurnalas nenukrenta iš dangaus, bet reikia padengti spaustuvės ir kitas išlaidas, o nuolatinių prenumeratorių nėra. Tad, mieli kolegos, gavę žurnalą nepamirškite už ji atsilyginti ir pridėti aukelę bei užsimokėti nario mokestį, kad ir toliau valdyba galėtų palaikyti su mumis ryšį.

Lietuvis žurnalistas Nr.14, 48 teksto puslapiai, kaina 3 dol. Spausdino „Draugo" spaustuvė, gaunamas pas leidėjus ir knygų platintojus.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX REALTORS — *GREIT PARDUODA*

RIMAS L. STANKUS

361-5950 636-6169

Norintieji **PIRKTI** ar **PARDUOTI NAMUS** per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti **Rimo Stankaus** klijentais. Nuosavybės įkainavimas **nemokamai.**

NEW BUFFALO — HARBOR COUNTRY Beautiful brick ranch peacefully situated in a very exclusive ethnic neighborhood on Galien River. 3 bedrooms, enclosed back porch, newly carpeted & decorated. Attached Garage. $81,500.00

IDEAL LOCATION Walk to town! 2 bedroom ranch. Finished lower level w/knotty pine panelling. Enclosed breezeway, attached garage. Large Lot For A Garden. $59,900.00

MARILYN L. DE VOS
REAL ESATETE, INC.
19 N. Whittaker St.
New Buffalo, MI 49117
Office: (616) 469-2911
Evenings: (616) 469-2954

Century 21 — **KMIECIK REALTORS**
7922 S. PULASKI RD

DANUTĖ ŠČERBAITĖ MAYER

284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti savo nuosavybę per Amerikos populiariausią agentūrą, prašome skambinti **Danutei Ščerbaitei Mayer** dėl sąžiningo patarnavimo ir veltui jūsų namų įkainavimo.

Beveik Lemonte. Dviejų a. namas su 3 mieg. kamb., 2½ prausyklos, ištisas rūsys. Puikiai pastatytas, didelis, daug priedų. **$147,900**

Istoriniame Lockporte komercinis pastatas. Pirmame a. plotas krautuvei 1,496 kv. pėdų, antrame a. 2 butai; ištisas rūsys. Grindys pritaikytos sunkiam apkrovimui. **Tik $85,000.**

Century 21
OLSICK & CO., REALTORS
1180 State Street
Lemont, Illinois 60439
(312) 257-7100

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ

pagalba galite **PIRKTI** ar **PARDUOTI NAMĄ** mieste ir priemiesčiuose Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

Parduodamas sklypas 180 x 100 pėdų Lake Geneva, WI, paruoštas statybai, apsodintas vaismedžiais; 2 gėlynai, mėlynos eglės; apie 90 medžių. Tik gamtos mėgėjams. $15,000. **Tel. 414-248-1838.**

ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7878

No. 505 — 59 th & Hamlin 6 butų puikus namas, „custom-built". Du butai su 3 mieg. savininkui; 2 butai su 2 mieg. ir 2 butai su 1 mieg. Didžiulis kiemas; 2½ auto. garažas. Beveik nereikia priežiūros, puikiai išlaikytas, 25 metų amžiaus. Skambinkite dabar.

No. 498 — „Octagon" namas; 6 kamb.; 1½ prausyklos pirmame a.; 4 kamb., 2 mieg. antram a. Šildomas rūsys; 2 auto mūrinis garažas. Šoninis įvažiavimas; didelis sklypas; nauja šildymo sistema, stogas ir elektra; aluminio apdaila. Puikiai išlaikytas, švarus; daug priedų. Skambinkite dabar, tel. **436-8600.**

AR NORITE PARDUOTI?

Savo namą galite parduoti, tik paskambinkite telefonu. Mūsų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Namo įvertinimui skambinkite skubiai — dabar.

O'BRIEN FAMILY REALTY
Tel. — 434-7100 & 436-8600

FOR RENT

Išnuomojamas 5 kamb. butas
Marquette Parko apyl.
Skambinti **471-0720**

HELP WANTED

Waitress position available.
Exp. not necessary; p.t. /f.t.
Healthy Foods, 3236 S. Halsted
Tel. 326-2724

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS IR ŠALDYTUVUS
Kreiptis į: Hermis Deckys
Tel. 585-6624
Nuo 8 v. ryto iki 5 v. vakaro
Kalbėti lietuviškai

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
655-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

LIETUVOS AIDAI
Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio, 8:30 — 9:00 v. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties 1450 AM banga.
Adresas: 511 So. Nolton Ave. Willow Springs, IL. 60480.
Tel: (312) 839-2511

We Do DIGITAL CONVERSION
vaizdajuosčių IŠ IR Į
PAL, SECAM, NTSC.
Greitas patarnavimas, žemos kainos.
Parduodame 110-120 video, TV ir elektrinius reikmenis
(312) 338-9033
International Export House.
15750 S. HARLEM ORLAND PARK, IL 60462 532-7799
2321 W. DEVON AVE. CHICAGO, IL 60659 312-338-9033

NEW WORLD MANAGEMENT, INC.
APMOKĖTO MUITO SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
per penkias dienas!

Siuntiniai nuo 10 iki 40 kg. oro paštu jūsų giminėms ir draugams! Jei norite įsigyti mūsų katalogą, kuriame yra surašyta 5000 leidžiamų siųsti prekių (VCR, kompiuteriai, TV, radijai, mediciniški reikmenys, drabužiai, maistas, etc.) pasiųskite mums voką su savo adresu ir 50 c pašto ženklu:

New World Management, Inc.,
105 James Way, Southhampton, PA 18966,
tel. 215-953-8795, FAX 215-364-0920
arba NWM 3071 Brighton 2nd St., Brooklyn, NY. 11235.

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!
5½%
Paid and Compounded Quarterly
HOME see us for financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME
INSURED
Mutual Federal Savings and Loan
2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILL 60608
Peter Kazanauskas, Prs. Tel.: 847-7747
Hours: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1
SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

DOMITES LITUANISTIKA?

Važiuokite į XV Lituanistikos seminarą. Dviejų savaičių intensyvūs lietuvių kalbos, literatūros ir istorijos kursai suaugusiems.

Rugpjūčio 6- 20 dienomis
La Salle Manor rekolekcijų namuose
Plano, Illinois (netoli Chicagos)

Rašykite: **Lituanistikos seminaras**
5620 S. Claremont
Chicago, IL 60636

Ąžuoliuko — Stelmužės ąžuolo „vaiko" sodinimas St. Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus priekyje. Iš kairės: T. Blinstrubas, S. Balzekas, Jn., St. Balzekas, Sn., M. Kriauchunienės ir F. Zapolis.

Nuotr. **J. Tamulaičio**

MŪSŲ KOLONIJOSE

Union Pier, Mich.

TRAGIŠKŲJŲ BIRŽELIO ĮVYKIŲ MINĖJIMAS

Michigano ežero pakrantėse pastoviai apsigyvenant vis daugiau lietuvių pensininkų, gyvėja ir visuomeninė jų veikla. Ypač sėkmingai reiškiasi Union Pier'o lietuvių draugija ir Beverly Shores lietuvių klubas, kurie, šalia reguliarių narių susirinkimų ir draugiškų susiėjimų, surengia įvairių švenčių minėjimus, linksmus ir rimtus pobūvius, į juos sutraukdami plačiose apylinkėse gyvenančius lietuvius. Gausių dalyvių Pier'o lietuvių draugijos valdyba tikėjosi birželio 18 d. „Gintaro" vasarvietėje rengdama Tragiškųjų birželio įvykių minėjimą.

Rytas išaušo ūkanotas. Iš Chicagos atvykę svečiai nepasitikinčiai žvilgčiojo į pilkais debesimis apsitraukusį dangų. Tačiau vietiniai abejonių sėkme neturėjo: „Gintaro" savininkas Algis Karaitis nuo pat ryto triūsėsi aikštelėje ruošdamas vietą numatytoms pamaldoms. Besirenkančius apylinkių lietuvius entuziastingai sveikino Union Piero lietuvių draugijos pirm. Ed. Vengianskas, spėjęs iš Chicagos atvežti minėjimui prelegentą, kinematografininką ir kitus svečius. O kai atvyko gausus būrys Beverly Shores lietuvių klubo narių su pirm. sol. Jonu Vazneliu, rengėjų ūpas regimai pakilo. Netrukus atsirado visų laukiamas čikagietis jėzuitas kun. Jonas Borevičius ir, kaip sutarta, 10 val. „Pulkim ant kelių" giesme susitelkta šv. Mišių aukai. Pradėjo blaivytis ir ūkanos, o kai atliepiamąja psalme buvo meldžiama: „Atleisk, Viešpatie, mano kaltybes", nedrąsiai prasiveržė pirmieji saulutės spinduliai. Pamokslo mintis — Dievo meilė ir gyvoji Lietuvos dvasia net sunkiausiose gyvenimo sąlygose lietuvius palaikanti ir įpareigojanti. Šv. Mišioms patarnavo ir skaitinius skaitė žurnalistas Vytautas Kasniūnas.

Po pamaldų, „Gintaro" salėje susirinkus daugiau negu 80 asmenų, visus pasveikino draugijos pirm. E. Vengianskas. Minėjimas pradėtas trumpu minčių pakėlimu į Dievą ir susikaupimo minute bei atsistojimu pagerbiant tremtinių ir kankinių mirtimi žuvusius tautiečius.

Visuomenininkas Algis Regis savo kalba minėjimo dalyvius mintimis nukėlė į prieš 48-nerius metus pradėtą sistematingą lietuvių tautos naikinimą, sukurtą nacistinės Vokietijos ir komunistinės Rusijos klastingo sandėrio. Nežiūrint beatodairiško dviejų okupantų vykdyto genocido, lietuvių tauta ištvėrė ir bunda išsilaisvinimo viltimis ir siekiais. Kalbėtojas paryškino, kad lietuvių tautą nuo visiško sunaikinimo apsaugojo Lietuvos vyriausybės apdairumas, nepasiduodant Vokietijos provokacijai įjungti Lietuvą į karo veiksmus, lygiai kaip ir išvengiant ginkluotos konfrontacijos su Sovietų Sąjungos karinėmis pajėgomis. Šitokios karinės operacijos būtų visiškai sunaikinusios Lietuvos jaunimą ir dar labiau pabloginusios politinę padėtį.

Rinktines lietuvių poetų mintis jausmingai paskaitė Onutė Petreikienė.

Lietuvių jaunuolių terorizavimas ir kančios priverstinoje Sovietų kariuomenės tarnyboje vaizdžiai buvo parodytos filme apie jauną lietuvį karį Artūrą Sakalauską. Jaunuolis, nebegalėdamas pakelti kankinimų ir niekinimų sovietinėje kariuomenėje, nušovė jį kankinusius 8-nis rusų karius. Sekė areštas, teismas, psichiatrinis gydymas. Filmas dokumentinis — šiurpūs jaunuolio išgyvenimai, liudininkų parodymai, emociniai išgyvenimai Artūro tėvų, kerštingi grąsinimai nušautųjų kareivių tėvų ir artimųjų. Filmas dvikalbis, reikalingas nuoseklaus vertimo, ką labai vykusiai atliko Arvydas Reneckis, kinematografininkas iš Vilniaus. Įvadiniame žodyje A. Reneckis paryškino sunkią baltiečių būklę sovietinėje kariuomenėje, ypač vėliausiu laiku, baltiečiams pradėjus reikšti išsilaisvinimo siekius. Filmas žiūrovus regimai sukrėtė, ypač gale, išvydus sąrašą pavardžių sovietų kariuomenėje nusižudžiusių, kankinimų negalėjusių ištverti, lietuvių jaunuolių.

Minėjimas buvo baigtas Lietuvos himnu.

Programai pasibaigus, Union Pier lietuvių draugijos moterys visus dalyvius gausiai pavaišino.

Po pietų čikagietis fotografas Aleksas Plenys parodė įdomias vaizdajuostes iš Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio steigiamojo suvažiavimo ir Lietuvos trispalvės Gedimino pilies bokšte, Vilniuje, iškėlimo iškilmių. Susidomėjimą kėlė ir vaizdajuostė iš Chicagoje neseniai vykusio Vilniaus universiteto studentų etnografinio ansamblio „Ratilio" koncerto.

Union Pier'o lietuvių draugijos valdyba nusipelno įvertinimo, aktualia ir įvairia programa Tautos tragedijos paminėjimui subūrusi Michigano pakraščiuose gyvenančius lietuvius.

IR

Artimą draugę RITĄ KAVOLIENĘ mylimo Tėvelio

A.†A.
MATO ŠIMANSKIO

netekus, nuoširdžiai užjaučia ir drauge liūdi

Eugenija ir Werner

A.†A.
BIRUTĖ ŠAKIENĖ
PETRAITYTĖ

Gyveno Des Plaines, IL

Po ilgos ir sunkios ligos mirė 1989 m. birželio 27 d., sulaukusi 59 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 40 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime vyras Juozas, duktė Živilė Allen, žentas Dwayne, sūnus Algimantas, trys anūkai; seserys: Juzefa Ančiulienė, vyras Vincas, Jadvyga Rakštienė, vyras Juozas, Janina Mikaliūnienė, vyras Aleksas; krikšto duktė Rūta Janus, vyras Mark ir kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

Kūnas pašarvotas ketvirtadienį, birželio 29 d. ir penktadienį, birželio 30 d. nuo 5 iki 9 v.v. Petkus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, liepos 1 d. Iš koplyčios 10 val. ryto bus atlydėta į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvaut šiose laidotuvėse.

Nuliūdę **vyras, duktė, sūnus, seserys ir kiti giminės.**

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

A.†A.
BARBORAI KRIPKAUSKIENEI

mirus, dukterį LAIMĄ ŽEMAITIENĘ su šeima užjaučiame ir kartu liūdime.

Buvę mokinės:
Gražina Reškevičienė
Regina Arnauskienė
Irena Lileikienė
su šeimomis

A.†A.
HERTAI MARIJAI VYGANTIENEI

mirus, jos sūnums dr. MINDAUGUI ir dr. VYTAUTUI bei jų šeimoms ir kitiems giminėms reiškia gilią užuojautą ir kartu liūdi

Dalia ir Arvydas Taurai
Birutė ir Šarūnas Taurai
Aldona ir Vytautas Taurai

A.†A.
JUOZUI SKABEIKIUI

mirus, žmonai JADVYGAI, sūnums JUOZUI, ALGIMANTUI, GEDIMINUI ir jų šeimoms, reiškiame nuoširdžiausią užuojautą.

Emilija ir Romualdas Bielkevičiai

VIENERIŲ METŲ
MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.
BRONIUS
J. MAJAUSKAS

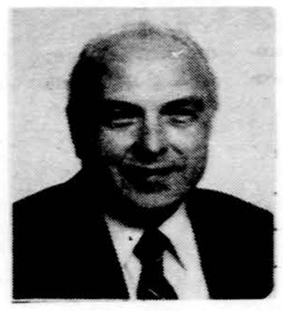

Prisimenu Tavo šypsantį veidą — tik aš viena
Prisimenu Tavo balsą, mielus žodžius — tik aš viena
Prisimenu metų metus
praleistus kartu — tik aš viena
Ilgesys, tuštuma, atminimas
gražios praeities
Šiandieną tik gilus skausmas
širdies, nes aš viena...

Virginia

Jau suėjo vieneri metai, kai negailestinga mirtis atskyrė iš mūsų tarpo mylimą asmenį, kurio netekome 1988 m. liepos 4 d.

Nors laikas bėga, bet mes jo niekados negalėsime užmiršti. Lai gailestingas Dievas suteikia jam amžiną ramybę.

Už jo sielą šv. Mišios bus atnašaujamos liepos 4 d. 9 val. ryto Pasaulio Lietuvių Centro bažnyčioje, 511 E. 127th St., Lemont, IL 60439.

Maloniai kviečiame visus — gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose pamaldose ir kartu su mumis pasimelsti už a.a. Broniaus sielą ir dalyvauti paminklo pašventinime Tautinėse lietuvių kapinėse.

Nuliūdusi šeima

GAIDAS—DAIMID
EUDEIKIS
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1
4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

PETKUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS
2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS
LACKAWICZ
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003
Sally **Donald M., Jr.**

VANCE
LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA
DIREKTORIAI
1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. 652-5245

midland federal
Savings and Loan Association
75 metus aptarnauja lietuvius
Indėliai iki $100,000.00
Apdrausti Federalinės valdžios
MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
925-7400
BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
254-4470
BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
598-9400
FSLIC
EQUAL HOUSING LENDER

Pradedant 1988 m. liepos 2 d., kas šeštadienį
8:40 iki 10 v.v.
per WPNA (buv. WOPA stotis) 1490 AM
Žemė L
„Nauja radijo laida šiuolaikiniam lietuviui"
lietuvių bei anglų kalbomis
Muzika - sveikata - moterų pasaulis - sportas - literatūra - kinas - satyra
Labanaktis, vaikučiai
„Pasakų pasaulis mažamečiams lietuviukams"
8:30 v.v. iki 8:40 v.v.
Alliance Communications, Inc.
408 South Oak Park Avenue, Oak Park, IL 60302
tel. nr. 848-8980

REMKIME TAUTOS FONDĄ

ir padėkime ok. Lietuvai kovoje už jos teises.

Jūsų auka TAUTOS FONDUI finansuoja Lietuvos laisvinimo darbus, ELTA biuletenių įvairiomis kalbomis leidimą bei Europoje informacijos įstaigų ir radijo bangomis skleidžiamas žinias, kurios neleidžia pasauliui užmiršti apie tikrą padėtį Lietuvoje ir jos brutualią okupaciją.

Prisiminkime LIETUVOS LAISVĖS IŽDĄ pagerbdami artimuosius, įamžindami jų atmintį ar tvarkydami savo palikimų reikalus.

Aukos, dovanos atleidžiamos nuo federalinų mokesčių, IRS Cert. No. 51-0172223.

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.
P. O. Box 21073
Woodhaven, N.Y. 11421

APLINK MUS

x „Draugo" administracija, kaip paprastai, šeštadienį, liepos 1 d., dirbs iki 12 val. Redakcija ir spaustuvė bus uždarytos. Pirmadienį, liepos 3 d., „Draugo" redakcija, administracija ir spaustuvė dirbs visą dieną. Antradienį, liepos 4 d., dėl Nepriklausomybės šventės visa „Draugo" įstaiga bus uždaryta. Trečiadienio, liepos 5 d., numeris išeis pirmadienį.

x Šv. Kazimiero seserų vienuolija kviečia visus dalyvauti šv. Mišiose, prašant Dievo, kad vienuolijos įsteigėja Motina Marija Kaupaitė būtų paskelbta palaimintąja. Šv. Mišios bus vienuolyno koplyčioje, 2601 W. Marquette Rd., trečiadienį, liepos 5 d., 7 val. vak. Mišias laikys Gary Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. Ignas Urbonas.

x Lietuvos buriuotojai atvyksta į Chicagą šį penktadienį. Kurie turi burinius ar motorinius laivus, prašomi atplaukti pirmadienį, liepos 3 d., 3 val. tarp Chicagos ir Columbia Yacht klubo ir uoste sustoti. Informuotis pas Aušrinę Karaitis.

x „Elta", Information Bulletin, nr. 5, išėjo iš spaudos. Šiame numeryje anglų kalba rašoma apie rusų įvykdytus žiaurumus Armėnijoje, apie genocidą Sovietų Sąjungoje ir kt. Tai gera medžiaga amerikiečių laikraščiams.

x Inž. Gediminas Kazėnas, Darien, Ill., Vincas Dubauskas, Woodhaven N.Y., Jonas Rūtenis, Hyannis, Mass., Birutė Kasinskas, Chicago, Ill., mūsų rėmėjai, garbės prenumeratoriai, pratęsė prenumeratą su 20 dol. auka. Nuoširdus ačiū.

x Kazys Karuža, Los Angeles, Cal., Aldona Karaliūnas, Cicero, Ill., Elena Sabalis, Los Angeles, Cal., Adolfas Merkevičius, Westland, Mich., Petras Gruodis, Chicago, Ill., mūsų garbės prenumeratoriai, lietuviško žodžio rėmėjai pratęsdami prenumeratą vieneriems metams, kiekvienas pridėjo po 20 dol. dienraščiui ir 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Nuoširdus ačiū. J. ir P. Gruodžiai maloniai padėkojo už gaunamą „Draugą" ir visiems palinkėjo ištvermės bei pasiaukojimo dirbant lietuviškos spaudos darbą.

x Chicagos Venezuelos lietuvių draugija rengia gegužinę liepos 2 d. Šaulių namuose, 2417 W. 43 St. Pradžia 12 val. Bus skanaus maisto, veiks loterija ir baras. Šokiams gros Ramanausko orkestras.

(sk.)

x Kviečiame visus atsisveikinti su buriuotojais liepos 5 d. 7 v.v. Pasaulio Lietuvių centre, Lemonte. Bilietai 15 dol. Rezervacijoms skambinti **Eglei Paulikienei, 985-5579.**

(sk)

x Ieškoma jauna moteris kartu gyventi 2 mėn. su senesnio amžiaus moterim Michigano valstijoje prie ežero, padėti lengvoje namų ruošoje ir virti; 125 dol. į savaitę. **Kreiptis tel. 562-5583.**

(sk)

x Albinas Kurkulis, akcijų brokeris, dirbąs su **Rodman & Renshaw, Inc.,** patarnauja akcijų bonų, fondų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime. Susidomėję skambinkite **977-7916.**

(sk)

x Trijų burinių laivų jūrininkai iš Lietuvos atvyks šiandien į Chicagą. Rytoj vakare Jaunimo centre bus priėmimas ir su jais susipažinimas. Pirmadienį visi buriniai ir motoriniai laivai prašomi atplaukti į uostą tarp Chicagos ir Columbia Yacht klubo ir sutikti jūrininkus iš Lietuvos. Informacijas duoda Aušrinė Karaitis.

x Pavergtųjų tautų savaitės proga Illinois gubernatorius James R. Thompson rengia priėmimą liepos 19 d., trečiadienį, 6 val. vak. Illinois gubernatoriaus namuose, 100 W. Randolph St., Chicagoje.

x LKVS „Ramovės" Chicagos skyriaus narių vasaros išvyka į International Friendship Gardens, Ind., prie Lietuvos Prezidentų eglučių rengiama liepos 9 d., sekmadienį Lietuvos Respublikos Prezidentų pagerbimo apeigos bus 11 val. ryto Chicagos laiku. Kviečiami ramovėnai, šauliai, birutininkės, taip pat ir Beverly Shores bei Union Pier apylinkių lietuviai dalyvauti. Po apeigų bus užkandžiai ir pasižmonėjimas gamtoje.

x Stasys Liepas, So. Boston, Mass., artimas „Draugo" bendradarbis, per „Draugo" Mokslas, Menas, Literatūra redaktorę Aušrelę Liulevičienę atsiuntė 50 dol. dienraščio stiprinimui. Labai dėkojame.

x Vincas Keženius, Baltimore, Md., pratęsė prenumeratą, pridėjo 27.50 dol. dienraščio palaikymui ir apsimokėjo įvairias sąskaitas. V. Keženių skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x Valerijonas Sodeika, Cicero, Ill., lankėsi „Drauge" pratęsė prenumeratą vieneriems metams ir dar pridėjo 20 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Nuoširdus ačiū.

x Kun. Jonas Kubilius, Montreal, Kanada, už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė 50 kanadiškų dolerių. Nuoširdus ačiū.

x Žvaigždė Valentinaitė, San Francisco, Cal., užprenumeravo „Draugą vieneriems metams Olgai Valentinienei, gyv. Chicago, Ill., ir Evai Velantinas, San Francisco, Cal. trims mėnesiams. Labai ačiū.

x PLAYHOUSE kviečia Lietuvos jūreivius, perplaukusius Atlantą, jų draugus ir gimines pasilinksminti sekmadienį, liepos 2 d. 7 v.v. Nebus jokių formalumų ar kalbų. Ateikite tiktai pasidžiaugt tarp draugų. Kviečiame visus! **Playhouse, 2515 W. 69th St., 476-9763.**

(sk)

x Visi Chicagos KASOS skyriai neveiks šeštadienį, liepos 1 d. dėl procentų apskaičiavimo. **Visi KASOS skyriai neveiks liepos 4 d., antradienį.**

(sk)

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite **RE/MAX FIRST, Rimas Stankus,** tel. **361-5950** arba **636-6169.**

(sk)

x Video, stereo, siuvimo mašinas ir vaistus siunčiame į Lietuvą. Prekes pristatome per UPS į kitus JAV miestus. Sudaromi iškvietimai, siunčiame kargo. **Romas-Pukštys,Transpak, 2655 W. 69th St., Chicago, IL 60629.** Darbo valandos: **12-6 v. p.p. kasdien, arba susitarus. Tel.312-436-7772, namų 312-430-4145.**

(sk)

x Vilijos Aleksandros ir Kęstučio Stančiauskų sūnelis Ramūnas Kęstutis buvo pakrikštytas birželio 25 d. Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje. Krikšto apeigas atliko klebonas kun. Jonas Kuzinskas. Krikšto tėvai buvo Raminta Vaitėnaitė ir Antanas Elvikis. Vakare tėvų namuose giminių ir artimųjų tarpe buvo jaunojo Ramūno sutiktuvių vaišės.

x Sen. Judy Baar Topinka Illinois senatui įnešė rezoliuciją priimti, kad būtų išlaikytos religinės istorinės vietos ir šventovės kaip istoriniai paminklai, kuriuos turi globoti valstija. Komisiją paskirs gubernatorius. Komisija turės pristatyti projektą ateinančių metų vasario 1 d. susirinkime.

x Jonas Pipiras, Worcester, Mass., pratęsdamas prenumeratą paaukojo 25 dol. dienraščiui ir padėkojo už duodamą „Draugę" gerą informaciją. J. Pipirą skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką ir gerą žodį dėkojame.

x Albertas Adomėnas, Emilia Gulbinas, Felicia Gresys, Pranas Mažrimas, visi iš Chicago, Ill., mūsų garbės prenumeratoriai, nuoširdūs „Draugo" rėmėjai, pratęsdami prenumeratą atsiuntė po visą šimtinę. Nuoširdus ačiū.

x Ignas Bandžiulis, Los Angeles, Cal., lankėsi Chicagoje ir ta proga aplankė „Draugą" ir paaukojo 20 dol. dienraščiui. Nuoširdus ačiū.

x Vincentas Gruzdys, St. Petersburg, Fla., rašo: „Mano prenumeratai pasibaigus, prašau ‚Draugą' siuntinėti ne mano vardu, bet mano žmonos Genės. Linkiu ‚Draugui' sėkmės ir pridedu 25 dol. auką". Nuoširdus ačiū.

x Atsiuntė po 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių: Brigita Tamošiūnas, Anna Bigelis, Romas ir Irena Senkevičius, Ritonė Rudaitis, K. Lelys, J. Vaitkus, Alg. Gustaitis, Leopoldas Jaselskis, R. Kisielius, J.Prasauskas, Romas Butkūnas, Edm. Juodėnas, Bronė Kova, Elena Gečienė ir Elena Gabrienė. Visiems tariame nuoširdų ačiū.

x Atsiuntė po 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių: L. Žitkevičius, poetas T. C. Mikulskis, S. Jankauskas, J. Glebus, Helen Walski, Ignas Budrys, Anna Palionis, Ona Kaselienė, Juozas Kucinskas, J. Guobužis, S. Česnienė, L. Kabas, P. Rudėnas, Valerijus Gražulis, Juozas Žvinakis, Lionė Banys, sol. Tadas Rūta, Jonas Sadūnas, Aušra Babickienė, Visiems nuoširdus ačiū.

x Jaunųjų dailininkų paroda vykstanti Čiurlionio galerijoje bus atidaryta šį savaitgalį, liepos 1 d. iki liepos 4 d. kasdien nuo 2 v.p.p. iki 8 v.v.

(sk)

x Maldos eisena šį sekmadienį, VII.2. ją organizuoja Chicagos ateitininkai atsilieptdami žygiui „Lietuva — kryžių žemė" Lietuvoje ir kviečia visus lietuvius eisenoje dalyvauti. 11 v.r. šv. Mišios Lietuvių centre, 12 v. maldos eisena laukų keliu nuo Centro iki kryžiaus prieš Ateitininkų namus. Po eisenos — atgaiva ir naujausios žinios iš Lietuvos.

(sk)

x Jauna lietuvė moteris ieško darbo. Siūlyti, tel. **778-6766 arba 778-6452.**

(sk)

x Norman Burstein, žinomas kailininkas, parduoda kailinius su didele nuolaida lietuviams. Skambinti vakarais: **677-8489.**

(sk)

Kr. Donelaičio lituanistinės pradinės mokyklos mokytojai ir mokiniai 1988-1989 mokslo metais, IV eil. iš k. stovi: Audrius Polikaitis, III eil. iš k. stovi Danutė Penčylaitė, II eil. iš k. sėdi: Vida Brazaitytė, Nijolė Nausėdienė, Rima Polikaitytė, Žibutė Pranckevičienė, Dana Mikužienė, ses. Emanuelė Musteika, Bronė Prapuolenienė, Julius Širka, direktorius, Regina Kučienė, inspektorė, Juozas Polikaitis, Ona Jagelienė, Marija Plačienė, Eglė Novak, Nijolė Gierštikienė, Rasa Narbutaitienė ir Augustinas Tijūnėlis.

Nuotr. **Jono Tamulaičio**

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

„VARPO" ŠIMTMEČIO PARODA CHICAGOJE

Praėjusį savaitgalį Chicaga minėjo „Varpo" pasirodymo šimtmetinę sukaktį, tuo pačiu daug dėmesio skirdama ir dr. Vincui Kudirkai. Šalia sekmadienį vykusios akademijos Jaunimo centro didžiojoje salėj, net tris dienas dėmesį traukė ir M. K. Čiurlionio galerijoje „Varpo", Kudirkos ir, galima sakyti, visos draudžiamosios spaudos paroda. Kaip ir visada čia, tokie dalykai pasidaro tik Broniaus Kviklio, jo talkininkų ir jo sukauptų eksponatų dėka.

Paroda užėmė visas tris Čiurlionio galerijos sales. Eksponatais buvo nuklotos visos galerijos sienos ir per salių vidurį ir pasieniais sustatyti stalai. Nors eksponatų buvo tiesiog nesuskaičiuojama daugybė, bet parodos planuotojai mokėjo kiekvienam jų rasti atitinkamą vietą, mokėjo dėmesingai padėti ant stalo ar pakabinti sienoje. Ir tai buvo padaryta ne tik kaip papuolė, bet apgalvotai, skoningai, su tam tikra minties slinktimi, su reikiamais vienur kitur jos akcentais bei paryškinimais.

Visi žinome, kad „Varpo" redagavimo ir jo leidimo pagrindinis judintojas buvo dr. Vincas Kudirka. Tad pirmiausia parodoje dėmesys ir skiriamas jam. Daug įvairiausių jo nuotraukų, daug rečiausios ano meto dokumentacijos, susietos su Vinco Kudirkos ir kitų varpininkų veikla. Bet neužsiklendžiama vien tik varpininkų orbitoje. Parodoje žingsnis po žingsnio atskleidžiamas visas lietuvių tautinis atgimimas su Basanavičium, su Valančium, net su lenkiškai rašiusiais lietuviškos dvasios romantikais. Ir vis nuotraukos, dokumentai bei kiti iliustraciniai pavyzdžiai. Ir taip prieš akis šalia „Varpo" rikiuojasi ir „Apžvalga", ir „Tėvynės sargas", ir kiti įvairiausių krypčių periodiniai leidiniai. Surikiuotas taigi visas labai gausus knygnešių skyrius. Medžiaga tiesiog unikali, daug kur niekur nematyta.

Sunku atsitraukti ir nuo stalų, ant kurių guli pagarbiai padėtos draudžiamojo laikotarpio knygos, žurnalai ir kiti įvairiausi spaudos darbai. Tokia proga labai gerai padaryta, jog peršokta ir į šiuos laikus. Viskas gražiai užsisklendžia šios dienos, šio naujo tautinio atgimimo dabartimi, ir sunku akį atplėšti nuo tų visų leidinių, kurie pilte pilasi pastaraisiais metais ir mėnesiais Lietuvoje.

Parodos įspūdis beveik neįtikėtinas ir ta prasme, jog visa tai surinkta ir sukaupta vieno žmogaus — Broniaus Kviklio ilgų metų darbu ir rūpesčiu ir daugelio kitų dalykų atsižadėjimo auka. Bet tai yra turtas, dėl kurio statomi muziejai, komplektuojami tarnautojai, mokslininkai, muzieji-ninkai. Ogi čia tik vienas žmogus su vien tik tam, ką čia regime, paaukotais ištekliais.

Paroda buvo atidaryta gegužės 23 d., penktadienį. Po to dar ją buvo galima lankyti šeštadienį ir sekmadienį. Ir labai gaila, kad šį ateinantį savaitgalį, kada Jaunimo centre lankysis atlantiniai mūsų buriuotojai ir jų pagerbimo proga čia susirinks daug vietinių ir gimines bei pažįstamas dabar gausiai lankančių svečių iš Lietuvos, šios į šiandienykštį tautos atgimimą gražiai įsirikiuojančios parodos jau nebebus. Tenka tik apgailestauti, kad galerijos laiką ir patalpas derinančių čia taip neapsižiūrėta.

k. brd.

Lietuviai skautai prie trijų kryžių Vilniuje.

Nuotr. V. Kapočiaus

BALZEKO LIETUVIŲ MUZIEJUS PAMINĖJO SAVO GIMTADIENĮ

Birželio 17 d., šeštadienį, Balzeko Lietuvių kultūros muziejus minėjo savo 23-čiąjį gimtadienį. Dėmesio centre buvo Stelmužės ąžuolo sodinimas. Teisingiau tai tiktai Stelmužiukas, kuris išaugintas iš Stelmužės ąžuolo gilių. Jas iš Kauno botanikos sodo gavo dail. V. Virkau. Ąžuoliukas jau daugiau kaip 6 pėdų, bet lieknutis (baisu, kad vaikai nenulaužtų). Ąžuoliukas buvo sodinamas pagerbimui buvusios Lietuvos generalinės konsulės Juzės Daužvardienės, kuri paliko gilius pėdsakus Chicagos lietuvių gyvenime. Todėl pirmąjį žemės kastuvą užpylė jos sūnus P. Daužvardis. Su entuziazmu prie ąžuoliuko sodinimo prisidėjo M. Krauchūnienė, buvusi vicekonsulė, St. Balzekas, M. J. Madigan ir kiti šio istorinio įvykio dalyviai. Pasodinus ąžuoliuką trumpa malda palaimino ir pašventino prel. J. Prunskis. Po sodinimo apeigų visi rinkosi į Gintaro salę, kur vyko vaišės. Vaišės vyko savitarnos būdu. Susidarė ilga eilė stovinčiųjų prie maisto, buvo prisiminta stovyklinės dienos. Reikia žinoti, kad St. Balzekas pinigų nešvaisto. Kiekvienas doleris eina muziejaus reikalams, o tų dolerių daug reikia.

Kai pasklido kalbos, kad St. Balzekas svajoja steigti muziejų, tai tuomet mažai kas tuo tikėjo. Bet „Žodis tapo kūnu" ir muziejus buvo įsteigtas. Iš pradžių kukliose seno namo patalpose, bet buvo po truputį grąžinamas ir telkiami eksponatai. Rašančiajam teko su St. Balzeku turėti reikalų, kai muziejus ėjo tik pirmuosius žingsnius. Tuomet jis aiškino savo muziejaus sampratą, kurios mes tada dar nesupratome. Jis sakė, kad muziejus neturi būti tik senienų sandėlis, bet „a living museum". Ką tas „living" reiškė, buvo labai neaišku. Po truputį pradėjo aiškėti. Muziejuje pradėjo rengti įvairias paskaitas, į kurias pradžioje atsilankydavo 12-15 lankytojų.

Netrukus buvo pradėta svajoti apie didesnes muziejaus patalpas. Buvo platinamos „plytos" ir „auksinės plytos". Metai slinko. Pagaliau, progai pasitaikius, buvo nupirktos didelės, gražios ir geros vietoje esančios patalpos. Jos buvo reikalingos didelio remonto ir perstatymo. Ir tai buvo atlikta. Dabar iškilmingai prie muziejaus plevėsuoja JAV ir Lietuvos vėliavos. Kadangi judrioje vietoje, tai šimtai tūkstančių jas mato. Ant didžiųjų gatvių ir greitkelių yra rodyklės, rodančios kelią į „Balzekas museum of Lithuanian culture". Jis įtrauktas į Chicagos lankytinų vietų sąrašą. Į rengiamų meno parodų atidarymus susirenka gera šimtinė. Vyksta paskaitos ir kiti renginiai. Tai ir yra tas „living museum", apie kurį prieš daug metų St. Balzekas kalbėjo. Prie šio jubiliejinio renginio daug prisidėjo M. Krauchūnienė, St. Semėnienė, N. Martinaitytė ir daugelis muziejaus talkininkų.

J. Ž.

IŠ ARTI IR TOLI

ARGENTINOJE

— Lietuvių Centras išsirinko naują valdybą, kurion įeina pirmininkas Julius Mičiūdas, vicepirm. Viktoras Daratėnas, sekr. Silvija Ruplėnaitė, vicesekr. Sofija Bagdonavičiūtė, ižd. Osvaldas Grigonis, Albertas Vieraitis, Eduardas Kliogas, pagelbininkai — Hektoras Survila, Viktoras Misiūnas, Jasus Pereiro. Revizijos komisijon išrinkti: pirm. Jonas Gaidimauskas, sekr. Elsa Kairytė-Casaburi, narys Nestoras Lukšas ir pagelbininkė Viktoria Machunienė.

— Motinos diena buvo paminėta Lietuvių Centre, programai vadovaujant sesutėms Elinai ir Lucianai Gaidamauskaitėms. Paskaitą apie motinas skaitė Birutė Daratėnienė. Meninę dalį atliko Nelidos Zavickaitės-Mahne vadovaujami mažieji, Ričardo Muśketo orkestras, J. Puliko vadovaujami „Inkaro" šokėjai. Gėlėmis buvo apdovanotos motinos Nelida Zavickaitė-Mahne ir Emilija Bagdonavičienė. Šokiams grojo Oskaro Juknos orkestrėlis. Po programos buvo vaišės.

— A.a. Juzė Paulauskaitė-Brazaitienė po kelių mėnesių ligos mirė Buenos Aires. Ji buvo kilusi nuo Kražių. Argentinoje gyveno nuo 1935 m., buvo čia ištekėjusi už Antano Brazaičio, mirusio 1983 m. Išaugino dukterį dr. Aliciją, sūnų Jurgį, kuris baigęs inžineriją. Abu su šeimomis ir anūkais. Su religinėmis apeigomis palaidota Villa Calzada kapinėse prie savo vyro.

— A. a. Joana Triukšnytė-Baltrūnienė, 92 metų amžiaus, mirė balandžio 11 d. Velionė buvo kilusi iš Svedasų, Rokiškio apskr. Argentinoje gyveno nuo 1927 m. Palaidota Villegas kapinėse. Nuliūdime liko duktė ir sūnus su šeimomis. Buvo sulaukusi anūkų ir proanūkų.

— Pensininkai iš Buenos Aires ir priemiesčių suruošė ekskursiją į Rosario ir buvo apsistoję lietuvių Šv. Kazimiero parapijoje. Kun. J. Margis papasakojo apie Rosario lietuvių ir vietinių veiklą ir davė palaiminimą su šv. Kazimiero relikvijomis. Šios ekskursijos organizatoriai daugiausia buvo Monika Norkienė ir Hilda ir Francisco Perea, padedant kun. Augustinui Steigvilui. Ekskursija visi buvo patenkinti. Dalyvavo apie 80 asmenų.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.